

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

<i>Helyben házhoz hordva:</i>		<i>Vidéken postai székűlő:</i>	
Egész évre . . . 12 frt	Fél évre . . . 6 „	Egész évre . . . 14 frt	Fél évre . . . 7 „
Negyed évre . . . 8 „	Egy óra . . . 1 „	Negyed évre . . . 3.50	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főut 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat b. pént. sor egyszer . . . 6 kr | Bélyegűj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 „ | Nvilttór sora . . . 15 „

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

A hypokriták.

Arad, november 17.

„A kellő szó kellő időben és kellő helyen”, ez a német példabeszéd szerint az életbölcse ség alapja. Ki tagadhatná igazságát? Sok középszerűség sikerének a zseni felett megadja az magyarázatát, s a látszólag vak szerencsének legtöbb esetben nyitját képezi. Kétségtelen, hogy mindig többet ér a hallgatás a legokosabb beszédnél, a közönyös tétlenség a legügybuzgóbb, a legjobb szándoku cselekvésnél, ha utóbbi nem célirányos, ha idejét téveszti, s helyén kívüli.

És a mi áll egyesekre a magán élet viszonyai között, még inkább érvényes a közéletben, a népek sorsát intéző faktorok ténykedéseire nézve. Csakis ezen szempontból alkalmazhatunk helyes mértéket államférfiak, kormányok és parlamenti pártok működésének és az általuk elért eredményeknek megbirálásánál, sőt csak is azért lehet az intézkedésben alapul szolgált bölcseségnek fokmérője a siker, mert utóbbi szoros összefüggésben, egyenes arányban áll az akció cél- és alkalomszerűségével.

Ha tehát ezen nézpontból vesszük elbirálás alá a szabadelvűpárt és a mérsékelt ellenzék szerepét közéletünk multja és jelenében, ha ebből indulunk ki Tisza Kálmán és Apponyi Albert grófnak egymással párhuzamba állításánál, akkor elfogultsággal bizonyára legkevésbé sem vádoltathatunk.

A mérsékelt ellenzék és annak vezérférfiai, Sennyei, Apponyi aulikusok voltak akkor, midőn Magyarország jogainak az osztrák befolyás, tulkapás ellen való biztosítása volt napirenden; az ó konzervatívok töredekeiből toborzódott e két vezérférfiu testőrsége és Sennyei-pártnak nevezték, mert tényleg konzervatív volt e párt eredetileg, akkor t. i., mikor még frázisok helyett nyíltan kifejezett programmal bírt.

Ettől az időponttól egész mostanáig, midőn Apponyi azt meri hirdetni, hogy a szabadelvűséget ő tőle kölcsönözte az új kormány, folytonos eltoltatás által került a Sennyei-párt mostani szélső helyére, oda, a hol az obstruáló, a forradalmi velleitásokat ápoló fegyverbarátság kezdődik. Es ezen parlamenti hely- és politikai színváltoztatás nem az aktivitás cél- és időszere ségének kényszere folytán ment végbe, hanem a liberális magyar közvélemény imperatív hatása által történt, mely az aulikus, özönviz előtti pécsovics-gárdát a halottak közé dobja vala, ha a dikasztériális közjogi és feudális szociál-politikai elveit lassankint annyira nem modernizálja, a mennyi a megvalósítható reformoknál a kormány intézkedéseinek alapjául szolgált.

De azért még mindig alatta maradtak az utóbbi mértéknek. Es annál bámulatosabb és megfoghatatlanabb, hogy mégis ők merik állítani, miként a szabadelvűpárt és annak kormánya tőlük kölcsönözte a szabadelvű eszméket, mert el nem tagadható, történelmi tény, hogy épen Apponyi és a körötte csoportosult feudalklerikális párt buktatta meg Tiszának azon törvényjavaslatát, mely bár szerény kezdetlegességgel, de mégis inaugurálni volt hivatva a jogegyenlőség és vallás szabadság elvét a zsidók és keresztények közötti házasság lehetővé tétele által.

Nem csak az eszmét nem kölcsönözte tehát a szabadelvű párt és Tisza Kálmán Apponyitól, hanem ellenkezőleg, Apponyi még mindig küzdött ezen elvek ellen, mikor a szabadelvűpárt, mikor annak kormánya már megvalósításukon fáradozott.

Ezen rövidke visszpillantás önmagában megadja czáfolatát annak a ráfogásnak, hogy a kormánypárt és az új miniszterium által acceptált szabadelvű reformok inkább taktikai fogásnak tekinthetők, semmint megvalósításra szánt komoly programnak, hogy érthetetlen, miért nem történt megvalósításukra a lefolytt tizenöt év alatt semmi, miért nem proklamálták eddig?

Láttuk, hogy igenis történtek a megvalósításukra lépések, de ezek még nem bizonyultak időszereűeknek.

Először, mert nem volt meg érdekében az általános követelő mozgalom, sőt maga az érdekelt zsidó polgárság sem viseltetett valami nagy lelkesedéssel, s az az országos mozgalom, mely ma a zsidó vallás reczeczioját és ez általános vallás szabadságot elementáris erővel követeli, akkor nem képezték hátvédét a kormány javaslatának; másodsor, mert Apponyi sikeresebb aknamunkát tudott ellene akkoriban kifejteni klerikálfeudalis szempontból mint amelyet remélhetőleg most fog kifejteni ellene azóta elfoglalt ultra liberális álláspontjából.

Ha tehát arról van szó, hogy miért nem volt a kormány eddig liberális, és miért nem voltak programjában meg ama liberális reformok? arra azt feleljük, hogy igen is liberális volt a kormány és a pártja, mert amaz elveket még a halhatalan Déák Ferencz proklamálta, a szabadelvűpárt pedig becses letéteményként örökéül őrizte; arra az ellenvetésre pedig, hogy miért nem tett eddig semmit a kormány és pártja ezen szabadelvű program megvalósítására? nyugodt lelkiismerettel s az igazság tudatával válaszolhatjuk, hogy ez a ráfogás

otromba ámitás a tendenciózus ellenzéki sajtónak felülö közönséggel szemben, mert nemcsak hogy igenis megkísérelte azok részleges életbeléptetését, de épen a vádat emelő Apponyi és pártja az, ki és mely mindent elkövetett ezen kísérlet meghiusítására.

De hát épen ezen meghiusult kísérlet igazolja legvilágosabban, hogy eme reformok megvalósítása eddig különben sem lett volna az a kellő szó, mely kellő időben és kellő helyen kimondva, a sikernek biztosítékát képezi. Hogy ellenben miért lett ez most annyira cél- és alkalomszerű, azt részletezni a következő alkalomra tartjuk fenn magunknak, megelégedvén ezuttal azzal, hogy kimutattuk, miként a magyar történeti ellenzéknek, a pogány Vataétól egészen az Ugron Gáboéig, nem volt pártja, melyben a hypokritis oly tipikusan képezte volna a lételemet, mint az Apponyiében.

Belföld.

A pápa hadjárata Magyarország ellen.

A N. W. T. jól értesült forrásból levelet közöl a pápai kuriának a magyarországi egyházi kérdésekkel szemben elfoglalt álláspontjáról. E szerint a pápa felszólította a magyar püspöki kart, hogy az elkeresztelési és anyakönyvelési kérdésben minden meg nem felelő megoldás ellen tiltakozzék. Vasary hercegeprinnás már kimerítő előterjesztést tett a királynak. Amennyiben az új kormányelnök programjába, vagy bemutató beszédébe belefoglalná a kötelező polgári házasságot, a püspöki kar kollektív beadványt nyújt át a kormánynak, tiltakozva a kötelező polgári házasság terve ellen. Ellenben nem áll, hogy a pápa I. Ferencz Józsefhez levelet intézett volna. XIII. Leo csak akkor fog személyesen közbelépni, ha a magyar kormány meg akarja majd valósítani a kötelező polgári házasság tervét. Híre jár annak is, hogy a kuria ki akarja közönsíteni mindazokat, kik e törvénnyel élének; ez azonban alig hihető, mert a pápa ilyformán Franciaországgal sem maradhatna jó viszonyban.

Az új ülészak.

A kormányváltás folytán jóval későbbre fog maradni a jelen országgyűlés első ülészakának november hó közepére tervezett berekesztése s az új ülészakra való megalakulás. Az új kabinet intencziói szerint ugyanis még az ülészak berekesztése előtt napirendre kerül a Vaskapu-csatorna kimélyítését elrendelő törvényjavaslaton kívül az indemnitási törvényjavaslat is. Képviselői körökben ugy vélekednek, hogy tekintettel az időközben megváltozott politikai helyzetre, az indemnitási javaslat tárgyalása nem fog a képviselőházban két-három napnál több időt venni igénybe.

A Csiky-ünnepély.

Arad, november 17.

Impozáns módon nyilatkozott meg a Kölcsey-egylet mai Csiky-ünnepélyén Arad művelt közönségének kegyelele koszorus fiának emléke iránt.

Már délután 4 órakor népvándorlás indult meg a városi széképület ülésterme felé a padsorokat, melyekben komoly képtű városatyák gondterhes ábrázattal tárgyalják máskor szűkebb hazánk belügyeit, Arad elegáns hölgyvilága foglalta el. A díszterem teljesen megtelt intelligens közönséggel, a karzat pedig, hol városunk férfivilága és diákserege volt képviselve, határozottan szűknek bizonyult.

A Csiky-család részéről Csiky Károly városi tanácsos és Nachtnébel Ödön aradi ügyvéd jelentek meg.

Városunk előkelőségei közül ott voltak: Fábrián László főispán, Salacz Gyula polgármester, Institoris Kálmán főjegyző, Varjassy József, Varjassy Árpád, Robitsék Agost dr, Endrődy Ignác honvédezerdő orvos, Brai Lajos, Milig József, Dálnoky-Nagy Lajos, Vizer Péter, Szöllőssy Károly, Pekár Károly, Bodányi Ödön stb.

Kivülök ott láttuk Csiky Gergely tanítványai közül azokat, a kik az aradi szintársulat kötelékébe tartoznak.

Az ünnepélyt, melynek egész lefolyása méltó volt a koszorus író halhatatlan emlékéhez, pontban fél 5 órakor nyitotta meg a „Kölcsey-dalkör“ Decsy Gézának Andra A-tól dallamosított „Fehász“-ának igazán szép, összevágó előadásával.

A dal elhangzása után Parecz István városi tanácsos lépett az emelvényre s mondotta általános tetszéssel fogadott megnyitó beszédét, melyet lapunk mellékletén egész terjedelmében közlünk. A lelkes hévvel elmondott szép beszédet megtapsolta az egybegyűlt közönség.

Midőn a felzúgott taps lecsillapult, Somló Sándor, az aradi szintársulat művezetője szavallta el nagy hatást keltve Pekry Károly lapunk jeles tollu munkatársának magas szárnyalású „Csiky Gergely emlékezete“ című szép ódáját. Somló hatásos szavallatát tapssal jutalmazta a közönség. Az ünnepi ódát szintén lapunk mellékletén adjuk.

A műsor 4-ik pontja Somogyi Gyula kereskedelmi akadémiai tanár „Emlékebeszéd“ volt. A közönség mindvégig feszült figyelemmel hallgatta az alapos tanulmányra valló, gondosan kidolgozott és szépen előadott irodalmi becsü emlékbeszédet, mely-

lyel írója és felolvasója bőszégesen reászolgált a közönség tapsban nyilatkozó tetszésére.

Az ünnepélyt Zimay László „Bucus“-jának szabatos előadásával a „Kölcsey dalkör“ zárta be. A közönség emelkedett hangulatban távozott a kegyeleles ünnepélyről, mely minden tekintetben méltó volt nemcsak Aradhoz, de hazánk azon jeles fiának emlékéhez is, ki fáradhatatlan buzgalommal csüggött egész lelkével a magyar színészet és színműirodalom ügyén s a ki alkotó erejének érvényesítésével s teremtő zsenialitásával biztosította magának és emlékének az örökéletet, a halhatatlanságot.

Tanügy.

Aradvármegye népoktatási állapota az 1891-92. tanévben.

Vármegyénk kir. tanfelügyelőjének az 1891-2. tanévre vonatkozólag a napokban a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz felterjesztett statisztikai munkálatából közöljük a következő adatokat:

A vármegye 218 községében és az ezekhez tartozó pusztákban a lakosok összes száma volt 343.209, a tanköteles gyermekeké pedig 54.003, mi 15.8 százaléknak felel meg. A tankötelesek közül 6-12 éves 43.224, 13-15 éves 10.779; — vallásra nézve róm. kath. 16.955; gör. kath. 1824; gör. kel. 29.040; helvét hitv. 3354; ágostai hitv. 1330; izraelita 1497 és unitárius 4.

Az 54.003 tanköteles közül elemi mindennapi iskolába járt 16.910 fiu, 12.473 leány, összesen 29.383; ismétlő iskolába 2093 fiu, 1371 leány, összesen 3464; polgári iskolába 396 fiu, 434 leány, összesen 830; iparos tanonciskolába 1294 és alsófoku kereskedelmi iskolába 131 fiu. Beleszámítva a helybeli középiskolákat látogató 9-15 éves fiukat is, a tényleg iskolába járók száma 35.535-re rugott, mi az összes tanköteleseknek 65.8 százalékát teszi, s a megelőző tanévhez képest jelentékeny javulást mutat.

Iskolába nem járt 8972 fiu, 9496 leány, összesen 18.468 tanköteles; tehát a tanköteleseknek 34.2 százaléka nélkülözötte az oktatást, kik legnagyobb részt gör. kel. vallásfelekezeti román szülők gyermekei.

A vármegyében volt összesen 353 népokt. tanintézet, ezek közül állami jellegű 6, községi 48, felekezeti 294, magán 5; a hitfelekezeti iskolák közül: róm. kath. 32, gör. kath. 13, gör. keleti 212, helv. hitv. 23, ágost. hitv. 5, izr. 9; fokozatra nézve: elemi népiskola 351, polgári iskola 2 (Aradon).

Ezen tanintézetekben összesen 442 tanító

volt alkalmazva, kik közül tanítói oklevéllel birt 367, nem képesített 75; rendes tanító 347, segéd 95.

A magyar nyelvet tanítási képességgel birta 388, nem birta 54 (görög keleti román) tanító.

Legfejlettebbek és legjobbak az arad városi iskolák; ezek után következnek a megyében levő állami és községi népoktatási tanintézetek, míg a legcsekélyebb tanítási eredményt a gör. keleti román népoklak tanusították.

Időjárás.

Légnymás: reggel 7 órakor 768.3 mm., délután 2 órakor 767.3 mm. Hőmérséklet reggel 7 órakor 0° — 1.9, délután 2 órakor 0° + 2.3. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 2, délután 2 órakor EN. 5. Felhőzet: reggel derült, délután derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter hó.

Időjárás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— November 18. —

Szárz.
Hősüllyedés.
Éjjeli fagy.

„ARADI KÖZLÖNY“

előfizetési árai:

Helyben	Vidéken
házhoz hordva:	szétküldve:
Egész évre 12 frt — kr.	Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 6 frt — kr.	Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt — kr.	Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy órára 1 frt — kr.	Egy órára 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr, vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY“ kiadóhivatalának küldendők, ugyazint ide utalando minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság“.

HIREK.

November 18. Péntek. Róm. kath. naptár: Ottó. — Protestáns naptár: Ottó. — Görög-keleti naptár (november 6.): Pál. — A nap két 7 óra 12 perczkor, nyugszik 4 óra 19 perczkor.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3-4-ig és pénteken 11-12-ig. Helyiség: polgári iskola. földszint.

November 27. Az aradi kaszinó-egylet közgyűlése délelőtt 10 órakor.

— Mai mellékletünk. Az „Aradi Közlöny“ mai számához fél iv melléklet van csatolva, mely a következő tartalommal bír: „Csiky Gergely emlékezete“, Pekry Károly pályanyertes ódája. — „Megnyitó beszéd“. A tegnapi

TARCSA.

— November 18. —

Gyermekét pénzeért.

— Irta: Trojanszki. —

Besprosvanich Innokentij Tichonov faluja az erdő közelében feküdt.

Elbeszélésünk színhelye az a távoli föld, mely menedéke az emberi társaságból kizártnak. Gyülekezési helye az orosz gonosztevőknek és csavargóknak, kik itt letelepedtek és családot alapítanak, melyből aztán nem ritkán nagy számú utódok származnak. Új nemzedékek, melynek eredeti vezetékneve feledésbe megy és melyek „Névtelennek“ (Besprosvanich), „Ismeretlennek“ hívják magukat. Szóval Szibériában vagyunk.

A birtokok elszórva fekszenek és messze a falvaktól. Átlag egy kunyhóból állanak nagy udvarral, melyet magas kerítés zár el és mely erős kapukkal van ellátva. Ez udvaron belül van a zöldségkert, a méhkasok, az istállók és ólak, a szántóvető szerszámok.

Az udvarok körül terülnek el a földek, melyeknek tulajdonjoga és használati joga korlátlan. Kinek mennyi magja van, annyit vet és annyi földet vesz hozzá, amennyire szüksége van.

Az udvar, melyben történetünk játszik, körülbelül ötven versztnyire esett a legközelebbi falutól és virágzó állapotban volt. A föl-

dek meg voltak művelve, a zöldséges kertet jókarban tartották, a méhészet virágzott, kó, szarvasmarha és szárnyas volt untig elég.

Besprosvanich Innokentij Tichokov még csak harmincz évet számlált, jóra való gazda volt és derék segítsége volt neje, Dmitrievna Tatjana csinos, 26 éves menyecske és típusa az orosz parasztlónknak. Arca szinte kicsattant az egészségtől és örült a szíve annak, ki reá nézett.

Besprosvanichot az egész vidéken, és nem alaptalanul, a legvagyonosabb parasztlónk egyikeként tartották, ki már is eléggé gondoskodott öreg napjairól.

Tavaszzal, nyáron és ősszel nagy élénkség, szinte lázas tevékenység uralkodott a gazdaságban. Ez időre munkásokat fogadtak fel; a sok ezer száműzött közt, kik évente előzőnk Szibériát, minden időben találni eleget. Télen a birtokosok egy része a falvakba költözik át és az állatokat felügyelőkre bizza, a többség azonban megmarad a telkeken. Utóbbiakhoz tartozott Besprosvanich is.

Hideg téli napon történt, hogy Besprosvanich kora reggel a nyolczvan versztnyire levő városba hajtatott. Tatjana egyedül maradt odahaza.

Már sötétedett és épen pihenőre akart térni, mikor a külső kapun kopogtattak.

— Kit hozott az isten? kérdi Tatjana ki-
lépve az udvarra.

— Engedd meg, anyus, hogy itt háljak

meg... Nőm nagyon beteg, hallatszott egy panaszos hang.

Egyszersmind nyöszörgést és nyögést lehetett hallani.

Tatjana felnyitotta a kaput és két utast látott, kik utyukat cipeltek. A lámpa fényénél észrevette, mily szánandó állapotban van a nő. A férj is egészen kimerültnek látszott.

— Engedj be, anyus, különben meghalunk a hidegtől. Szegény nőm oly rosszul van, hogy azt hiszem, utolsó órája ütött, könyörgött a férj.

Az asszony tovább is nyöszörgött és nyögött.

— Férjem nincs idehaza... és én nélküle senkinek sem adhatok szállást, szól Tatjana habozva.

— Oh, én istenem, panaszkodott az asszony itt a halálos óram...

— Nos, hát legyen... Jertek be... sajnálom a szegény asszonyt, mondja végre Tatjana, kin erőt vett a könyörület.

— Isten fizesse meg, szólta a férfi és lassan az udvarra lépett.

A vacsora után, melyet Tatjana adott vendégeinek és mely alatt az idegen nő egyre panaszosan nyöszörgött, nyugalomra tértek.

Csiky-ünnepélyen tartotta P a r e e z István tanácsnok. — „Emlékezés Csiky Gergely telett“ elmondotta S o m o g y i Gyula aradi keresk. akad. tanár. — „Csiky-ünnep a színházban.“

— A hivatalos lapból. Ő császári és apostoli királyi Felsége: teanoi herczeg ifj. P á l f y-D a u n Vilmos grófnak, valamint B l a n k e n s t e i n Mária János grófnak, a kamarási méltóságot díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

— József főherczeg sürgönye. J ó z s e f főherczeg tegnap a következő táviratot intézte M ü l e k Lajos aradi önkéntes tüzoltó főparancsnoknak: „Fogadja az aradi önkéntes tüzoltókar legőszintébb üdvözlőmetet a régi egyletek egyesüléséhez. Párosuljon az új testületben a régiek erélye az újak erélyével és viruljon az ur Isten legdusabb áldása alatt, a szenvedő polgárok javára. József főherczeg.“

— Az új vágóhid. Arad szabad királyi város közegészségügyi bizottsága szombaton délután 3 órakor helyszíni szemlét tart az új közvágóhídon. A bizottság szemle után ülést tart, melyen a tapasztaltak fölötti észrevételeket fogják megbeszélni.

— Arad város italadója. A pénzügyminiszter tegnap leiratot intézett az aradi pénzügyigazgatóságához, melyben közli, hogy Arad város közönségének azt az ajánlatát, melylyel az ital, italmérségi és fogyasztási adók megváltása fejében 202,500 frtot ad, nem fogadja el. Egyben azonban a 264,000 frtban meghatározott kikiáltási árat 220,000 frtra szállította le s utasította a pénzügyigazgatóságot, hogy új tárgyalást tartson. Az aradi pénzügyigazgatóság az új tárgyalást már a napokban meg fogja tartani s valószínű, hogy az kölcsönös engedményekkel eredményre fog vezetni.

— Fagy. Most már fele sem tréfa annak, hogy az ősz hidegebbik része, melytől csak egy lépés van a havas télig, beállott. Hiába mosolyog napközben biztatóan a verőfényes ég, hiába csalogatja le déltájban a meleg téli kabátokat, a hideg a maga teljes erejét folytonosan érezteti. Az első hó lehullta óta hátróztatott érezzük Aradon, hogy hideg van, dacára annak, hogy napfény játszadozik velünk. A ki hisz a mosolygó napnak, az könnyen csalatkozik egy-egy makacs katarus tanuságával, a mi aztán gyakran eszébe juttatja, hogy a télikabát igen hasznos ruhadarab.

— Wenckheim Dénes gróf, ki jelenleg Boros-Sebesen tartózkodik, táviratilag tudatta

a békési nemzeti párttal, hogy a neki felajánlottjelöltséget nem fogadja el.

— A differitisz. A múlt hét folyamán — mint hivatalos helyről értesülünk — Arad város területén négy gyermek halt meg differitiszben. A járvány már szünőfélben van, tegnap egy betegedési eset sem fordult elő.

— Aradon nincs kolera. S a r l o t Domokos főkapitány értesítette a szomszédos törvényhatóságokat, hogy Aradon teljesen megszűnt a kolera-járvány.

— Vizsgázott jegyzők. Mint értesülünk, a községjegyzői vizsgák tegnap az aradi megyeházán igen kedvező befejezést nyertek, a mennyiben mind a hat jelentkező úgy az írásbeli, mint a szóbeli vizsgálatokat sikeresen állotta ki. A képesítést nyert jegyzőjelöltek a következők: D a n c s László, S z e r é n y Viktor, K ö m i v e s István, J a k i T ó t h Pál, F e h é r Demeter és M a n c s u Aurél.

— Elet és halál. Aradváros területén a múlt hét folyamán nagy volt a gyermekhalálozás, a mennyiben összesen 16 gyermek hunyt el. Meghalt összesen 33 egyén, kik közül 13 fi, 20 nő, született ellenben 11 fi, 12 nő, összesen 23. A halálozások évi aránya 37'8, a születéseké 28'6 pró mille.

— A csabai népbank — fizet! Azt lehet mondani, hogy veszett fej zének a nyele került meg. A csödbe jutott csabai népbank csödválasztmánya legutóbb tartott ülésében elhatározta, hogy január 1-én a csödtömegeből a hitelezőknek és betevőknek követelésük fejében tizszázalékot fizet ki. Ha esetleg még szaporodna a tömeg, az később fog szétosztatni. Ezzel kapcsolatban felemlítjük, hogy alaptalan volt az a hír, mintha a népbanknak vizsgálati fogságban levő igazgatója meghalt volna. A körülményekhez képest nagyon jól érzi magát és igen érdeklődik a csabai viszonyok iránt.

— Öngyilkos jegyzősegéd. Lapunk múlt számában jeleztük, hogy B a y e r Sándor nagyhalmági jegyzői irnokot a falu kútjában halva találták. Első pillanatban úgy tetszett, mintha Bayer gyilkosságnak esett volna áldozatául; most már azonban — mint értesülünk — hivatalosan konstatálva lett, hogy ő n m a g a v e t e t t v é g e t é l e t é n e k. Az esetről részletes tudósításunk a következő:

F. hó 13-án T u r u k Petru értesíté a főszolgabíró, hogy a tulajdonát képező alig 1 1/2 méter mélységű kutban egy elegánsan öltözött férfi hullája van. Az orvos és a főszolgabíró azonnal a helyszínére siettek, s a hullában B a y e r Sándor, temesvári illetőségű, nagyhalmági jegyzői irnokra ismertek.

Az idősebbnek kezében kés villogott.

— Az isten kegyelmes volt irántad, hogy felébresztett . . . Add ki a pénzedet jó szóra! kiáltja az egyik.

— Elő a pénzes zacskóval! teszi hozzá a másik.

— Oh, jó emberek, nics pénzem . . . férjem magával vitte . . . Legyetek irgalmasok hozzám és ne bántatok, — könyörgött az asszony és térdre borult a haramiak előtt.

A zaj fölébresztette a kis Misát, aki kiugrott ágyából és félelemtől reszketve, anyjához simult.

— Ne locsoj, mert megölünk a kölyköddel együtt . . . Add ide a pénzt, — dörgött az idősebb.

Tatjana elméjén gondolat villant át.

— Jó, legyen, szolt, de nem akarom sajátkezűleg kiadni a kincset, mit éveken át oly fáradtsággal gyűjtöttem . . . Vegyétek el magatokat.

— Hol a pénz? — kérdik a rablók örömmel.

— A pinczében, — feleli és a szoba közepén alkalmazott csapóajtóra mutatott. A jobb sarokban a legfelső gerendán.

— Nem hazudol?

— Üssön agyon az isten haragja, ha nem igazat mondok.

— Magad mntasd a helyet, szól az idősebb.

— Nem . . . Nem tehetem, szabadkozik Tatjana remegve.

A nyomozást az ügyben azonnal megindították, s az öngyilkoshoz közelebb állókat, s azokat, kik amaz este vele együtt voltak, kihallgatták. Főnöke, S t é g e r J. nagyhalmági körjegyző előadta, hogy Bayer megbízhatlan és könnyelmű volt, s örökösén pénzzavarban szenvedett, sőt hűtlenül kezelte a reábizott községi hivatalos pénzeket is, s emiatt legutóbb fel is mondott neki. Ekkor Bayer könyörgésre fogta a dolgot, s pár napi halasztást kért, míg Temesvárról pénzt kap, melylyel rendezheti ügyeit. A napokban aztán végrehajtni ment, de onnan pénzt nem hozott, hanem lerészegedve tért haza, s ebédét elköltvén, ismét eltávozott, s miatni ment. Majd B á t h o r y Géza pénzügyőri fővigyázó lett kihallgatva, ki Bayerral az öngyilkosság elkövetésének napján együtt volt a kávéházban, s ki a vállomást teszi, hogy Bayer egész együttlétük alatt zavartnak látszott ittas létére is, minek oka elbocsátásában rejlett. Eltávózása előtt czélzásokat tett öngyilkosságára, midőn a cigányokkal a nőtáját huzatta. Az utcán találkozott D r á g i t s Partennel, ki a pénzügyi laktanyába hivta, ő azonban nem ment oda, hanem e szavakkal távozott: „E n g e m t ö b b é u g y s e m f o g n a k l á t n i !“ Az orvosi vélemény öngyilkosságot állapít meg, s azt mondja, hogy az a körülmény, mintha Bayer más által erőszakosan dobatott volna a kutba, ki van zárva, mert testén semminemű erőszak nyomai nem látszanak. Az eset a helységben nagy föltűnést keltett.

— Adófizetők figyelmebe. Miután a közadók kezeléséről szóló 1888. évi XLIV. tv-cz. 39 §-a értelmében a f. évi 4-ik adórészlet esedékességének határideje lejárt, az adózók ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi 4-ik adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönben netalán régibb ipartestületi díj, egyházi adó, illeték, vizszabályozási költség, hadmentességi díj és ut-adó tartozásait azonnal fizessék be, mert ellenkező esetben a régibb díj- és adótartozásait azonnal, a f. évi 4-ik adórészlet pedig december hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás útján s a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy a 4-ik adórészletre nézve november hó 24-től kezdve a z á l o g o l á s fog megejtetni, s a mennyiben ennek dacára az adó- és hadmentességi díj hátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatosításától számítandó 15 nap alatt nem törlesztetnék, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni. Aradon 1892. évi november hó 15-én. A v á r o s i t a n á c s.

— Az iskolai év meghosszabbítása. Hogy a kolerajárvány a fővárosban s egyes vidéki vá-

Tatjana segiteni akart a betegnek a vetkőzésnél, de ez nem engedte.

— Köszönöm, anyus, szolt ne fáradj . . . Már valamivel jobban vagyok . . . Csak a fáradtság gyötört . . . Annyit jártunk.

— Messziről jöttök? Kérde Tatjana kíváncsian.

— Irkutszkból, anyus . . . Már régen vagyunk uton, teleli az asszony.

— Es hová készültök?

— Tomszka.

— Az persze még nagyon messze van, véli Tatjana.

— Bizony nincs közel . . . de isten segedelmével majd csak oda jutunk, jegyzi meg a férj.

Tatjana eloltja a gyertyát, de nem tud elaludni. Balsajtelelem nyomja szívéét. Majd fiának, a melette alvó Misának halk és szabályos lélegzetét lesi, majd vendégeinek horgyogását és végre a szél süvöltését.

Egyszerre a zugból, hol vendégei pihennek, halk neszt, suttogást hall. Világosan kiveszi e szavakat:

— Alszik . . . itt az idő.

Tatjana pillanat alatt kiugrott az ágyból és gyertyát gyújtott. A szobában világosság támadt. Rémülten látta, hogy a fáradt utas és a haldokló nő helyett két tagbaszakadt legény áll előtte; egyikük, ki az asszony szerepét adta, még egészen fiatal és csupasz állu volt.

— Hadd jöjjon hát velünk a fiad, jegyzi meg a másik; akkor aztán nem jut eszedbe becsapni fejünk felett az ajtót.

Tatjana ijedten szoritotta magához Misát.

— Minek az? esküszöm, hogy nem mozdulok erről a helyről.

— Pajtásomnak igaza van . . . Ne izélj, mert . . . kiáltja az idősebb és fölemelte kését.

Tatjana hátrált. Arczáról leolvasható volt a borzasztó küzdelem, mely bensejében dúlt. Fiára tekintett és a kemenze felé indult. Különös fény csillant meg a szemében.

— Vegyétek, nyöszörgött rekedt hangon és a fiut a rablók felé lökte.

A fiatalabik megragadta a gyereket, ki sirt és erővel vissza akart futni anyjához.

Az idősebb lámpát gyújtott, fölemelte a csapóajtót és lassan leszállt a pinczébe: követte az ifjabbik, a gyereket vezetve.

Tatjana meredten állt és szinte hülyén nézte, mi történik.

Alig ért le a két ember a gyermekkel a pinczébe, Tatjana tigrisként rontott előre; szinte emberfeletti erővel felhuzta a létrát és becsapta az ajtót . . . Aztán nehéz, vassas ládát, asztalt, padokat és egy ágyat helyezett reá . . . Mindez oly gyorsan történt, hogy a rablók nem is juthattak észmélethez.

Az asszony azután a kemenczéhez sietett és egy nyilásból vastag, sárga börtár-

rosokkan oly nagy mértékben lépett föl, hogy az iskolákat be kellett zárni s így az előadások szüneteltek, mi által a tauanyag földolgozása is csorbulást szenvedett, ennek érdekében, a fővárosi tankerület középiskoláinak igazgatói E r ö d i Béla dr. főigazgató elnöksége alatt értekezletet tartottak, melynek tárgya az volt, hogy miként kellene pótolni a kolerajárvány által okozott mulasztásokat az ifjuság túlterhelése nélkül? Az értekezlet abban állapodott meg, hogy a mulasztás úgy pótolható, ha érintetlenül hagyva a karácsonyi és husvét szüneteket, a szokásos kisebb szüneteket nem tartják meg az előadásokat az évzáró vizsgálatok alkalmas módosításával egész junius 24-ig kiterjesztik. A fősúlyt azonban arra kell fektetni, hogy a tanárok a tanított anyagot némileg redukálják.

— **Antalfy Károly dr.** szemlái körorvos kerületében az arad-kerületi betegsegélyző pénztár tagjainak gyógyítását díj t a l a n u l fogja teljesíteni, amely nemes cselekedet önmagában hordja dicséretét.

— **Törvényszéki bonczolás.** Barna János ácssegéd két éves fiának hulláját tegnap délután bonczolták fel P a r e c z Gyula dr. törvényszéki és L e i t n e r Ernő dr. kerületi orvosok az alsó temető halottas házában. — Megállapították, hogy a különben teljesen egészséges gyermek m o r f i u m - m é r g e z é s következtében halt meg. A bonczolásnál a törvényszék részéről U r s i e s Vazul helyettes vizsgálóbíró volt jelen, aki a napokban már befejezi a vizsgálatot s kideríti, terhel-e a mérgezés ténye körül valakit vétkes gondatlanság vagy sem.

— **Haszonbérlet.** A p é c s k a i kir. kincstári uradalom tulajdonához tartozó apátfalvai nagy magtárépület folyó évi november hó 28-án d. e. 9 órakor Apátfalva község házában nyilvános árverés útján 3 évre haszonbérbe adatik. A bérleti óhajtok az árverés megkezdésekor tartoznak az 500 frt kikiáltási ár 10 százalékát bánompénzül letenni.

— **Fogas kérdés.** A hadnagy ur térdre borul a leány előtt és úgy sutogja neki:

— En édes mindenem.

— Már hogy sérthet engem így?

— Hiszi, hogy „én édes mindenem.“

— Igen, mert a hadnagy ur „mindenem“ közt ott vannak bizonyára az — a d ó s s á g a i is.

— **Az idyll nyoma.** Érdekes leletre bukkantunk a rendőrségnél. Egy g y a l o g s á g i t i s z t i k a r d e z, melyet a Maros part egy elhagyatott helyén talált meg tegnap reggel a partőr. Mint a gonosz nyelvek beszélnek, az ott feledett kard egy idyll nyoma. A kard gazdája után sóvárg a rendőrségnél, lehet, hogy a gazda is sóvárg a kard után, de átallja a jelentkezést. Még idyll után is jó az óvatosság, mert — hiába — baj, ha kézzelfogható nyoma marad a dolognak.

czát vett ki, melyet gyorsan a kendője alá rejtett.

A csa. óajtón kopogtak.

Tatjana kaczagott és a padlóra ült.

Erősebben kopogtak.

Tatjana ült a barrikád mellett, melyet ő emelt, kezével szorongatta a mellét, mintha attól félne, hogy valaki elvehetné a tárczáját. Csak mosolygott.

— Nyisd fel, mert gyermeked bánja meg, hangzott egy fenyegető szó a mélységből. Tatjana nevetett.

Most Misát hallotta kiabálni:

— Mama! . . . Mama! . . . Megölnek.

Vad kaczag volt a felelet.

Kétségbeesett kiáltások, szitkok és átkok, a gyermek kiáltása és nyöszörgése hangzott alulról össze-vissza.

Tatjana nevetett hozzá.

*

Megvirradt és mult a nap. Ismét esteledett. A faluból az udvarra vezető uton lassan haladt a szán. Benne ült Innokentij Tichonov, ki hazafelé tartott.

Senki sem jött elébe.

A kapu zárva.

Besprosvanichnak elszorult a szive: rozszat sejtett.

Héves kopogtatására sem mutatkozott emberi lény; csak az elszabadult ebek ugattak.

— **Kiröpült galamb.** L i n g u r á r Gyicza csinos román leányzó erkölcsstelen viselkedéseért tette lakat alá az aradi kapitányság. Tegnap délután — mikor az ingyen — kosztot akarták vele elkölteni — kisült, hogy a jómádár elröpült és türes a kalit. A leányzó keresik s ha hurokra kerül, jobban ügyelnek reá.

— **A kánabéli eset megfordítva.** Egy m a k ó i lakadalomban történt a héten. A násznagy szedegette elő a padra sorba állított teit kulacsokat s töltögette a karcos piros nedvét a vendégeknek, midőn az egyik kulacsból fehér bortorma kotyogott kifelé. Megcsóválta a fejét a násznagy. Mentegette a kulacs gazdáját egy vendég: „Nono, hiszen fehérborban is akad jó!“ Ebben aztán megnyugodtak mindnyájan s nagyot hajtottak a telt poharakon. „Hej de nagy kárt tett ebbe is a fillokszéra!“ — szól az egyik. Azután állapítják meg, hogy abban a kulacsban tulajdonképen nem is bor volt, hanem — viz. „Oszt ha má leg-alább huszárkuti volna, de nem az“ — szól kedvetlenül a násznagy és keresi a kulacs gazdáját. Az pedig nem jelentkezett, ami praktikus dolog is volt tőle, amennyiben még a jövő farsangon sem vehetne részt egyetlen lakadalomban, hol nem ő felette szólnának az élczek.

— **Csillaghullás.** Kedvező idő esetén e hó 27-én imponzans csillaghullásnak leszünk tanui. Általános a nézet, hogy az 1852. óta eltűnt Biela (melyet Biela nevével csillagász fedezett fel 1826. február 27-én és mely felfedezése után 6 év és 9 hó után pontosan meg is jelent a megjelölt helyen) üstökös szétromcsolt szilánkaival találkozik ekkor földünk pályautjában. Annyi tény, hogy a november 27-iki óriási csillaghullást első ízben 1871-ben észlelhették, mikor a becslés szerint körülbelül 160,000 csillag hullása valóban félelmes volt.

— **Tolvaj segéd.** R e i n e r Ede aradi órás tüzletéből D i c k Sámuel nevé segéd két értékes remontoir óra eltolvajlása után megszökött. A tolvaj segédet nyomozza a rendőrség.

— **Battonyai hírek.** A z i p a r k a m a r a i k ü l t a g o k választása f. hó 10-én ment végbe. Megválasztottak Bhear Tamás és Gavrilovic Antal rendes, Hirschler Armin és Hapák János póttagokul. — **T a n i t ó n ö v a g y t a n i t ó ?** Battonyan egy nőtanító nyugdíjaztatván, helyébe választani kellene, hanem a battonyaiak egy része azon munkálkodik, hogy fitanító választassék s nőtanítók alkalmazását jövőre sem óhajtják. — **J á r v á n y b i z o t t s á g g á** alakult át a battonyai egészségügyi bizottság s a barakkórháznál eddig alkalmazva volt, de már elbocsájtott ápoló-személyzetet ismét fölfogadta.

— **Pályázatok.** A z á g r á b i pénzügyigazgatóság területén állami végrehajtói áll. nov. 30. A löcsei adóhivatalnál két gyakornok-jelölti áll. 3 hét alatt. A budapesti lottóhivatalnál II. oszt. tiszt. áll. 2 hét alatt. Postamasteri áll. tiszt. szerződés mel-

lett Alsó-Lapos (Szepes vármegye) 3 hét alatt. A sepai-szent-györgyi jbiróságnál III. oszt. telegkönyvvezetői áll. 3 hét alatt. Postamasteri áll. tiszt. szerződés mellett Tokodon (Esztergom vármegye) 3 hét alatt. Budapest fő- és székváros tanácsa a fő- és székvárosi árvaszéknél irodavezetői áll., továbbá egy szülésznői áll. decz. 7. A budapesti itélőtábla kerületében tizenhárom joggyakornoki áll. 15 nap alatt.

— **Elveszett kedden** este a színházban egy gyémántkörü, arany mellű. A becsületes megtalálót kérjük, hozza azt lapunk szerkesztőségébe, hol illő jutalomban részesül.

H y m e n .

Bartók Kálmán, aradvárosi rendőrhadnagy, vasárnap délután vezet i o t á r h o z bájos menyasszonyát, B o r n g e s s z e r Emilia urhölgyet Ménesen.

Lévay Ignác, az aradi Széchenyi gőzmalom derék hivatainoka, tegnap eljegyezte V á r o s i Gizella kisasszonyt, a jó hírnévnek örvendő leánynevelő intézet szerzetreméltó tulajdonosnőjét.

Gyászrovat.

Forsthuber Vilmosné, Arad egyik legtiszteltebb öreg matrónája tegnap rövid szenvedés után elhunyt, miről mély részvéttel a következő gyászjelentést vettük:

Urbányi János és Urbányi Béla a maguk és számos rokonaik nevében is szomorodott szívvel jelentik nagynénjük, illetve rokonnak f o r s t b e r g i F o r s t h u b e r V i l m o s n é, szül. borosjenei Hegyessy Rozának 1891. évi november hó 17-én életének 72-ik évében rövid szenvedés után történt csendes elhunytát. A boldogultnak földi maradványai f. é. november hó 18-án d. u. 2 és fél órakor fognak Desewffy-utca 7. sz. házból a helybeli közsírkertbe örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő gyászmise-áldozat pedig november hó 21-én délelőtt 9 órakor fog a helybeli t. Minorita atyák szentegyházában az egek urának bemutatni. Legyen a hant könnyű a kiszenvetett porai felett. Arad, 1892. november hó 17-én.

Márgán Lajos elhunytáról részvételt vettük a következő gyászjelentést:

Márgán Zsigmond, nyug. m. kir. jóságigazgatósági számtiszt saját, valamint leánya Károly Ferenczné, szül. Márgán Hermina, annak férje Károly Ferencz, m. kir. kincst. főmérnök és gyermekei, fia Márgán Viktor m. kir. pénzügyig. fogalmazó s neje szül. Grebeldinger Mária és gyermekei, ugyszintén számos rokon, ismerős és jó barát nevében is mélyen szomorodott szívvel jelentik felejtethetlen szeretett fia, testvér. sógor, nagybátya, rokon, ismerős és jóbarátunk M á r g á n L a j o s, n j - a r a d i m a g y. kir. járásbírósi irnoknak, f. évi november hó 17-én, reggel 1/4 7 órakor, életének 28-ik évében, hosszas betegség s a halotti szentségnek ájtatos felvétele után történt

Atmászott a kerítésen és az előháza lépett. — A lakáshoz vezető ajtó is zárva volt. Kopogtatott.

Felelet gyanánt féktelen kaczagás hangzott ki a szobából; de az ajtó nem nyílt meg. Nevén szólította nejét.

Ugyanaz a kaczag. Innokentij Tichonov rémülten mászott vissza a kerítésen, szájába ült és lóhalálban sietett vissza a faluba.

Miután elmondta mi történt, a bíró és több szomszéd kíséretében visszatért az udvarra. Vagy husz paraszt jött vele.

Atmáztak a kerítésen, bementek az előháza, kopogtattak a szoba ajtaján.

Ugyanaz a rejtélyes kaczagás hallatszott. — **Iszik néha a feleség?** kérdi a falu birája Innokentij Tichonovtól.

Soha! mormogja a férj, kinek a félelem összeszorította a torkát.

Mint hogy több ízben hiába kopogtattak, betörték az ajtót. Rémitő volt, amit ott láttak. Vadul nézve maga körül, ült Tatjana a padlón; mellette az egymásra halmozott butorok. Jobbját kebléhez szorítva, rekedt durva kaczagásba tört ki.

Mikor meglátta a belépőket, felugrott és hangosan sikoltva, örülten futkosott körül a szobában, úgy hogy meg kellett őt kötözni. Senkire sem ismert rá, még férjére sem.

— Nyissátok föl, hangzott alulról egy hang.

Eltolták a butorokat, feinyitották a csapóajtót és lebocsátották a létrát.

Amint a két gazember annyi embertől látta magát körülveve, ellenkezés nélkül hagyta magát megkötöztetni.

Vér borította el őket egészen.

A pinczében darabokra vágva hevert a szegény kis Misa holtteste.

*

Azóta körülbelül tíz év mult el. Aki keleti Szibériában az Irkutszktól Tomszka vezet út egyik városába érkezik és megmeglátogatja az ottani kórházat, a női osztályban különösen feltűnhetik neki egy lesoványodott, ószhaju beteg, ki czéltalanul a messzeségbe irányzott tekintettel, kebelére szorított kezekkel ül a padján. Időről-időre vad kaczagja tör ki, mely megremegetteti azt, ki hallja s megfagyasztja az ereken a vért.

Aki ott nevet, az örült Tatjana.

Ugyanabban a városban egy rongyokba burkolt koldussal találkozni, ki mindig részegen támolyog az utcákou és csak egy bolygó bőr meg csontból álló váznak látszik. Félénken nyújtja ki kezét adomány után.

Ha adnak neki valamit, a másik pillanatban már egy pálinkamérés ajtaja mögött tűnik ei.

Ez a koldus Besprosvanich Innokentij Tichonov. (Orossból.)

gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei november hó 18-án d. u. 3 órakor fognak Wesselényi-utca 3. sz. a. házból a helyb. róm. kath. sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szt. gyászmise áldozat pedig november 21-én, d. e. 10 órakor fog a t. Minoritaatyák templomában az egék Urának bemutatni. Arad, 1892. nov. 17. Áldás és béke hamvainak!

Bozsik József aradi építész halálát tudatja a következő gyászlap:

Özv. Bozsik Józsefné, szül. Klunkó Rozália a maga és leánya Amália, férjzett Horváth Andorné, veje Horváth Andor, sógora Bozsik György és neje, szül. Luxenburg Eva, sógornője özv. Balázs Józsefné, szül. Bozsik Erzsébet, unokaöccsei Bozsik Ernő és Dezső, fivére Klunkó Imre és neje, ugy számos rokon, ösmerős és jóbarátai nevében is fájdalommal tudatja a felejthetlen jó férj, apa, após, testvér, sógor és rokon Bozsik József építésznek, 1892. november 17-én, hajnali 2 órakor munkás életének 69-ik s boldog házasságának 42-ik évében hosszas szenvedés s a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai folyó évi november hó 18-án, délután 3 órakor fognak a római kath. hitvallás szertartásai szerint kis-kariká-utca 13-14. sz. a. házból a helybeli közsirkertbe örök nyugalomra tételni. Az engesztelő gyászmise áldozat pedig leki üdvéért folyó évi november hó 21-ikén délelőtt 8 órakor fog a helybeli t. minorita-atyák templomában az egék urának bemutatni. Arad, 1892. november hó 17. Béke lengjen hamvai felett!

Boros János szakírói köztörvényhatósági bizottsági tag, kir. járásbírói végrehajtó, — mint egy hozzánk beküldött gyászlap tudatja, élte 52-ik évében elhunyt. A megboldogult a járásbírói egy tárgyalásáról jött le, midőn egyszerre összerogyott és szónéklül meghalt. Szívszélhűdés érte. Az eset általános feltűnést keltett, mert a hirtelen elhunyt tisztviselőt szerénysége, becsületessége és jószívűsége folytán általában kedvelték. Temetése f. hó 14-én délután ment végbe a társadalom minden osztályának nagy részvétele mellett. Koporsója felett **Fischer Antal** Enoch főrabbi tartott megható gyászbeszédet.

SPORT.

— **A mácsai farka vadásztársaság meetjei:**

- Nov. 21. Sofronya, sebes.
- " 22. Kicsó, lassu.
- " 23. Vásárhelyi csárda, sebes.
- " 24. K. erdő, lassu.
- " 25. Ella major, sebes.
- " 26. Hármás határ, lassu.

Egyletek, Társulatok.

— **Az aradi kereskedő-íjkek betegséggélyző egyleténél** elnöksége ez uton is felhívja az aradi kereskedelmi alkalmazottak s kereskedő íjkek figyelmét, hogy a társulat új alapszabályai a ministeriumhoz jóváhagyás végett felterjesztettek, s mintán azok jóváhagyása után az összes kereskedelmi alkalmazottaknak az egyletbe való belépése ugyanis kötelezővé fog tételni, ezennel tudomásra hozza, hogy az egyletbe való belépésre már most jelentkezni lehet **Hoffman Antal** egyleti pénztárnoknál, vagy **Blau Lajos** egyleti titkáránál. A z e l n ö k s é g.

Multságok.

— **Az aradi kádársegédek szak-egylete** saját pénztára javára 1892. évi november hó 26-án szombaton, a Nagy Lajos-féle Söröcsarnokban Alapítási ünnepélyt rendez dal-, szavallat-, hangverseny- és táncszal egybekötve. Az ünnepély emelése céljából az „Aradi munkás-dalegylet” szintén közre működik. Belépti-jegyek: Személy-jegy előre váltva 50 kr., a pénztárnál 60 kr. Család-jegy előre váltva 1 frt, a pénztárnál 1 frt 20 kr. Az ünnepély kezdete 8 órakor. Jegyek előre válthatók a rendezőségél és az egyleti helyiségben: Választó-utca 6.

Színház.

A színház műsora:

November 18. (Péntek) **Furcsa háboru**, operetta.
November 19. (Szombat) **Csiky Gergely** halálának évfordulóján, diszoldadásul: **Jóslat**.
November 20. (Vasárnap) Délután **Suharez**, operetta; este **Tótleány**, népszimü.

A bolondok háza ment tegnap ismét, félig telt ház előtt, mely azonban az előadásán, főleg **Nyilas** és **Szikla** y mókázásain, jókat mulatott.

— **Ki lesz az aradi színház igazgatója?** A „Debreczen” tegnap érkezett számában olvassuk: „A debreczeni színházra kiírt pályázat határideje ma délelőtt 12 órakor járt le. Ez időre beérkeztek és beíratva lettek a következő pályázatok: **Csóka Sándor** szabadkai, **Tiszay Dezső** kassai, **Makó Lajos** győr-soproni, **Halmay Imre** miskolci és **Rakodczay** zombori színigazgató pályázati kérvényei. **Leszkay András** ez ideig az igató könyv tanúsága szerint nem reflektált a debreczeni színházra.” — Így tehát határozott tény, hogy **Leszkay** csak az aradi színházért pályázik s mint a hangulatot ismerjük, igen valószínű, hogy ő, mint a legkomolyabb s legelfogadhatóbb pályázó, kapja meg a jövő szezóra színházunkat.

Művészet.

Czeccilia-ünnepély.

Az aradi zeneidény vasárnap veszi kezdetét. **Krispin József**, a zenekedvelők egyesületének buzgó tagja és a zenede avatott igazgatója évek sorsa óta megünnepeli a zeneészek védszentjének, **Czecciliának** napját. Egybegyűjti ilyenkor a zenekedvelőket s a hangversenyek, melyeket ilyenkor rendez, mindig szolgálnak valami érdekessel vagy a zenekedvelők, vagy a bemutatott darabok tekintetében.

Az idén is megtartja a **Czeccilia-ünnepélyt**, mely ezuttal is bemutatol lesz. Egy széphangu dalénekesnőt: **Nitsch Adolfné** urnöt fogják bemutatni közönségünknek.

A hangverseny vasárnap délután öt órakor lesz a **Deák Ferencz-utcai** hangversenyteremben. Az önzetlen rendező annak jövedelmét a zenedének szánta s hogy a zenede iránt való érdeklődését annál inkább kimutassa, úgy intézkedett, hogy a zenede pártoló tagjai a maguk részére egy-egy ingyen ülőhelyet, családtagjaik részére pedig féláru jegyeket kaphassanak. Eme kedvezményekre igénynyel bíró tagok kéretnek, hogy jegyeiket szombaton délig sziveskedjenek átvenni **Krispin József** hangjegyekereskedésében, hogy a rendezőség azontul a zenedén kívül álló közönség igényeit elégithesse ki.

A hangverseny — melynek érdeket kölcsönöz az is, hogy abban az aradi zenede három volt növendéke vesz részt: a két **Budits** és **Robitschek** Soma személyében — következő műsor szerint fog lezajlani:

1. Beethoven 18-ik mű 3-ik számú vonós négyes, előadják **Budits M.**, **Budits A.**, **Robitschek S.** és **Nitsch A.** urak.
2. **Weber C. M.** **Aria** „Büvös vadász” dalműből. éneklí **Nitsch Adolfné** urnö (zongorán kíséri **Nitsch A.** ur.)
3. **Goltermann S.** **Romanc** E-mol. **Gordonkán** előadja **Zimmer János** ur, zenedei növendék (zongorán kíséri **Nitsch A.** ur.)
4. a) **Franz A.** dal „Das macht das Dunkel grübe Laub.”
b) **Schiffert E.** dal „Wie schnell zeronnen.”
c) **Nitsch A.** „Waldlied” (Meve A.)
Éneklí **Nitsch Adolfné** urnö, (zongorán kíséri **Nitsch Adolf** ur.)
5. **Viuxtemps** II-ik hangverseny fis-mol, hegedűn előadja **Buditsch Mátyás** ur, (zongorán kíséri **Nitsch Adolf** ur.)
(Zongora **Bösendorfer**.)

Mint fennebb érintjük, a zenede pártoló tagjai díjtalanul kapják jegyüket. A közönség számára ülőhely ára 1 frt, állóhelyé 60 kr. Jegyek válthatók **Krispin** zeneműkereskedésében.

Melegen ajánljuk e hangversenyt a zenekedvelő közönség figyelmébe.

Törvénszék.

— **Ártatlanul vádolva.** **László Albert**, borosjenői telekkönyvvezető ügyében, ki megvesztegetéssel lett vádolva, tegnap jött meg a kuria ítélete, melynek értelmében a vád alaptalannak találtatván, **László Albert** a vád és következményei terhe alól felmentve.

— **Tüzes Béla**, a gyoroki leánygyilkos bűnygyében, mint értesülünk, a vádhatározat jogerőre emelkedése után azonnal kitüzi a végtárgyalás hatánapját az aradi kir. törvénszék.

— **Felmentett gyilkos.** **Mihucz** a **Pável** kavnai lakos nemrégiben látva azt, hogy **Zsigován** **Zacharie** saját fiát és az ő unokáját szörnyű módon ütlegetli, azok védelmére sietett, mire **Zsigován** egy nagy bottal ütlegetni kezdte, de **Mihucz**ának sikerült a botot a verekedő kezéből kicsavarni, s aztán a fegyverhez jutván, önvédelemből a támadó ellen fordult, s arra oly erős ütéseket mért, hogy **Zsigován** a sebesülések folytán meghalt. Az aradi kir. törvénszék tegnap határozott ez ügyben, s **Mihucz** a **Pávelt** — tekintettel önvédelmi szempontból elkövetett tetteire — a gyilkosság vádja alól felmentette.

— **Rágalmazó háztulajdonos.** **F. Eliza**, aradi lakosnő, háztulajdonos ellen hamis vádaskodás büntette alapján feljelentés tétett az aradi kir. törvénszéknel. A dolog úgy történt, hogy **F. Eliza** sokallta a hitközségi adót és ezokból nem is fizette azt ki. A végrehajtás e miatt el lett ellene rendelve. Midőn azonban a hivatalos közegek nála megjelentek, minden ajtót zárva találtak, s így az ajtókat lakatossal kellett felnyitattani, s a végrehajtást eszközölni. Mikor a foglalásnak vége volt, a háztulajdonosnő azt állította, hogy **K. Ignác** végrehajtó a szobájában levő ezüst eszközöket, s arany óráját ellopta, s ez ügyben illetékes helyen feljelentés is tett. A kapitányság tárgyalta az ügyet, s a vádat alaptalannak találta. Ez ítélet alapján **K. Ignác** **F. Elizát** hamis vádaskodásért feljelentette az aradi kir. törvénszéknel, mely tegnap döntött az ügyben. Az ítélet alapján **F. Eliza** a hamis vádaskodás alól felmentetett, de rágalmazás vétségeért 500 frt pénzbírságra s az eljárási költségek megtérítésére ítélték.

— **Okirathamítás.** Az aradi kir. törvénszék **Szutter Istvánt** magánokirat hamisításért vád alá helyezte. A tábla és kuria ítélete az ügyben tegnap érkezett le, melynek értelmében a kuria helybenhagyja a másodbírósi ítéletet oly módosítással, hogy a fegyházbüntetést 2 év és 2 óra szállította le, s a váltót a forgató és kibocsátóra nézve semmisnek nyilvánította.

— **Lopásért.** Az aradi kir. törvénszék **Golds Juonnet** egy nagyobbabásu lopásért vád alá helyezte, s ez ügyben a határozatot, fegyházbüntetést, ki is mondta. Vádlott azonban felebbezett, de a kir. tábla tegnap érkezett ítéletével az elsőfoku bíróság határozatát helybenhagyta. **Golds**né valószínűleg felebbesz.

Utolsó posta.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása —

— november 17.

— **A megtalált pénzes zsák.** A tegnap reggel elvesztett s szerencsésen megkerült postai pénzes zsák ügyében a postaigazgatóság ma folytatta a vizsgálatot s többeket kihallgatott. **Szél Menyhért** postaszolga, a mint észrevette a zsák elvesztését, visszahajtatott a versenytócai telepére s onnan **Tuszar** mozgópostai hivatalnok jelentette a főkapitányságnak, hogy a zsák több mint egy milliónyi értékkel, elveszett. A főpostán felvett első jegyzőkönybe 816.000 forintot vettek fel, míg az igazgatóság este huszezer forintot vallott be czátolatában. A vizsgálat adatai szerint a legnagyobb mulasztás **Vári István** revizort terhel. Az értékes zsákot **Druszka Katalin** és **Maczek Anna**, árvai tótasszonyok találták meg reggel fél 6 és 6 óra közt a Kerepesi-uton az ut közepén. Saját vallomásuk szerint valóságban belébotlottak a kincseszsákba s nem is sejtve, hogy mi a tartalma, nyugodtan elvették magukkal a Városház-tér 1. számú házba, hová favágásra mentek. Itt világosította fel valamelyik olvasni tudó társuk a tót asszonyokat, hogy a zsák a postáé, vigyék oda, ugy is közel van. Az asszonyok el is vitték a jó egy méter hosszú, széles zsákot a postára, hol neveiket följegyezve, elbocsátották őket. A két asszony csak ma tudta meg lapokat olvasó ismerőseiktől, hogy mennyi pénzt találtak, s rögtön jelentkeztek is a főkapitányságnál a jutalomért, a honnan azonban a főpostaigazgatósághoz

utasították őket, hol a 100—100 forintot meg is kapták.

Nagy tűz Főthon. Az éjjel Új-Pest felől az egész égboltot vérvörösrre festette az abban az irányban támadt tűz.

Baleset. Dicső Károly nyomdász ma hajnalban egy üveg vitriolt vitt magával.

A kolera. Éjfél óta ma délig a pesti barakkórházba 5 beteget szállítottak s ez idő alatt 1 halálozás volt.

Táviratok. Fáklyásmenet.

Budapest, nov. 17. (Saj. tud. távirata.) A belvárosi polgári kör felhívta ugyan csak a negyedik kerületi másik kört.

A kolera.

Budapest, nov. 17. (Saj. tud. táv.) Éjfél óta estig 7 betegedés, egy haláleset fordult elő.

Wekerle diszpolgár.

Székesfehérvár, november 17. (Saj. tud. táv.) A városi törvényhatósághoz indítvány adatott be, hogy Wekerle diszpolgárrá választassék.

Wekerle kihallgatáson.

Bécs, november 17. (Saj. tud. táv.) A király ma délután 3 órakor fogadta Wekerle miniszterelnököt másfélórás kihallgatáson.

Az új kabinet.

Bécs, nov. 17. (Saját tud. távirata.) Wekerle Sándor ma reggel érkezett Bécsbe, a hol még a délelőtti folyamán hosszasan konferált Kálnoky Gusztáv gr. külügyminiszterrel.

A német katonai javaslat.

Berlin, november 17. (Saj. tud. távirata.) Egyes szövetséges fejedelmek nézete a katonai törvényjavaslatról ellentétben áll a birodalmi kormányéval.

A Panama-csatorna.

Páris, november 17. (Saj. tud. táv.) A reggeli lapok kivétel nélkül a kamara tegnapi ülésével foglalkozva, elítélik a kormány egyenlenségét és habozását.

Páris, novemb. 17. (Saját tud. táv.) Lesseps kijelenti, hogy a Panama-társaság igazgató-tanácsának tagjai cselszöves áldozatai s reméli, hogy a per folyamán ki fog derülni, hogy nem lett elharácsolva pénz, sőt ő maga a legnagyobb áldozatokat hozta meg a vállalat javára.

Dinamit-robbanás.

Lens, november 17. (Saját tud. táv.) Egy dinamitrobbanástól a Henning-bányában hét bányász megsebesült.

Közgazdaság.

Szaj- és körömfájás. Az Elekéről Kőbányára szállított sertések közt a szaj- és körömfájás járványszerűleg lépett fel.

Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása. Szállított 1892. nov. 1-től 15-ig 20,798 személy.

Szeszüzlet.

Ma! jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 50.—, kicsinyben 50.50 hordó nélkül, per 100 liter % beelőrtve 35 frt fogyasztási adó.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén

Budapest, 1892. november 17.

Table with 2 columns: Item (e.g., Magyar aranyjárdék 8%, Magyar papírárdék 4%) and Value (e.g., 112.90, 100.40).

Budapesti gabnatőzsde.

- Az 'Aradi Közlöny' távirati tudósítása. - Budapest, nov. 17. d. u. 5 óra

Table with 4 columns: Gabona (Buza, Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Káposzta-repcze, Köles), Faj (bánsági, tiszavidéki, pestvidéki, fehérmegyei, bácskai, éssai-magyarországi), Irányzat (lanyha, csend.), 100 kgmmt frt (e.g., 7.15-7.70, 6.15-6.40).

Szerkesztői üzenet.

M. S. dr. (Kolozsvár). A kívánt számot az adott címre elküldöttük. Köszönet a szép cikkért.

Pécskára. Inkább híreket kérnénk ezentul. A felelősség miatt utóbbi küldeményét mellőzni voltunk kénytelenek.

Nem közölhetők: Esküvő után. - Apró szerelmeseik. - Hangulat (K. D.) - Hulló csillagok stb. - Hiu ábránd. - Az akarat. - Gábor ur bajai.

Aradvárosi

színház.

Évadbérlet 49. szám.

Havibérlet 17. szám.

Pénteken, 1892. évi november hó 18-án:

A furcsa háboru.

Vig operette 3 felvonásban, egy francia vigjáték után írták: Zell és Genée. Fodították: Evva Lajos és Fái B. Zenéjét szerzerette: Strauss János.

SEMÉLYEK:

- Artemisia Malesina hercegnő, a massa-karrai uralkodó herceg felesége. Czirok R. Violetta, a Lomellini gróf özvegye, a hercegnő unokahuga. Pósfay Ella. Umberto Spinola, ezredes. Kozma. Van Selen, ezredes a limburgi hadseregnél Rózsa. Grót Boldizsár, tulipán-kereskedő Harlemből Nyilasi. Elza, felesége. Somlóné. Markéze Filippo, Szebasztiani hercegnő uno kaöcscse. Gergely. Pampülio, Massa város podesztája. Szepesi.

HELYÁRAK:

Kettős nagypáholy földszintig vagy első emeleten 7 frt. - Páholy földszintig vagy első emeleten 4 frt 50 kr. - Kettős nagypáholy második emeleten 5 frt. - Páholy második emeleten 3 frt. - Támlásszék (földszinten) 1. és 2-ik sorban 1 frt 20 kr. - Támlásszék (földszinten) 3, 4, 5. és 6-ik sorban 1 frt. - Támlásszék (földszinten) 8, 8, 4, 10. és 11-ik sorban 80 kr. - Első emeleten 1-ső sorban 1 frt 20 kr. - Első emeleten 2. és 3-ik sorban 1 frt. - Első emeleten 4, 5. és 6-ik sorban 70 kr. - Második emeleten 1-ső sorban 80 kr. - Második emeleten 2. és 3-ik sorban 60 kr. - Második emeleten 4. és 5-ik sorban 50 kr. - Harmadik emeleten 1-ső sor közepén 50 kr. - Harmadik emeleten közepén többi sor és oldalt minden sor 40 kr. - Karzatülés közepén 30 kr. - Karzatulás oldalt 20 kr.

Kezdeté 7 órakor.

Idegenek névsora Aradon.

- November 17. -

Fehér Kereszt szálloda: Petrovich Antal ügyvéd, Eger. Tauszig B. kereskedő, Mohács. Rudolf Lipót magánzó, Szeged. Magyar D. S. laptulajdonos, Temesvár. Lendvai Miklós szerkesztő, Temesvár. Báró Wasmer A. Dombegyháza.

Vass szálloda: Kugel J. Leo magánzó, Arad. Walerián György vállalkozó, Világos. Három Király szálloda: Székési Antal segédjegyző, Dombiratos. Lovrics N. jegyző, Torna. Peszkár János adóhivatali ellenőr, Pankota. Eszes István plébános, N. Kamarás.

Felelős szerkesztő: Vásárhelyi Béla.

Vasuti vonatok menetrendje.

Ervényes 1892. évi október hó 1-től.

Aradról—Budapestre :

Állomások	Személy-vonat	Gyorsvon.	Személy-vonat	Személy-vonat	Személy-szállító tehervonat
Arad indul	11.18 délelőtt	8.20 d. e.	9.05 este	5.30 reggel	5.45 délután
Kurtics "	11.45 "	8.38 "	9.36 "	5.57 "	6.40 "
Csaba "	1.15 délután	9.25 "	11.05 éjjel	6.57 "	8.19 este é.
Szolnok "	4.15 "	11.46 "	2.21 "	—	—
Budapest érk.	7.25 "	1.50 d. u.	5.50 reg.	—	—
Bécs á. v. t. "	6.20 reggel	7.20 este	3.00 d. u.	—	—

Budapestről Aradra.

Állomások	Személy-vonat	Gyorsvon.	Személy-vonat	Személy-vonat	Személy-szállító tehervonat
Bécs á. v. t. indul	10.00 este	8.05 d. e.	2.15 d. u.	—	—
Budapest "	8.10 reg.	1.55 d. u.	9.30 este	—	—
Szolnok "	11.14 d. e.	4.02 "	1.05 éjjel	—	—
Csaba "	2.18 d. u.	5.57 "	3.53 reg.	4.30 regg.	7.10 este
Kurtics "	3.18 "	6.39 este	4.58 "	6.01 "	8.17 "
Arad érkezik	3.45 "	6.57 "	5.24 "	6.35 "	8.45 "

Aradról Gyulafehérvárra és vissza.

Állomás	Szem. vonat	Szem. vonat	Vegy. vonat	Szem. vonat	Állomás	Szem. vonat	Szem. vonat	Szem. vonat	Szem. vonat
Arad ind.	4.30 du	5.48 r.	—	2.34 du	Budapest ind.	8.50 r.	4.40 du	—	—
Györök "	5.09 "	6.19 "	—	3.04 "	Predeál "	5.14 du	9.12 e.	—	—
Paulis "	5.14 "	6.30 "	—	3.08 "	Brassó "	7.22 c.	4.30 r.	—	—
Radna "	6.32 "	6.48 "	—	3.20 "	Kolozsv. "	11.19 é.	8.30 "	—	—
Soborsin "	6.38 e.	8.07 d.	—	—	Tóvis "	3.04 "	1.38 du	—	—
M-Illye "	8.08 "	9.15 "	—	—	Gyfehérv. "	3.40 "	2.19 "	—	—
Déva "	8.32 "	9.54 "	—	—	Piski "	3.40 "	4.14 "	—	—
Pécska "	10.00 éj.	10.19 "	—	—	Déva "	5.28 "	4.30 "	—	—
Gyfehv. érk.	11.22 "	11.58 "	—	—	M-Illye "	6.48 "	5.14 "	—	—
Tóvis "	11.28 "	12.38 du	—	—	Soborsin "	8.08 "	6.34 e.	—	—
Kolozsv. "	4.48 r.	5.14 "	—	—	Radna "	9.44 d.	7.48 "	—	—
Brassó "	8.00 r.	10.05 é.	—	—	Paulis "	9.58 "	7.57 "	—	—
Predeál "	9.11 "	6.29 r.	—	—	Györök "	10.11 "	8.08 "	—	—
Budapest "	9.15 "	12.10 du	—	—	Arad érk.	10.48 "	8.40 éj.	—	—

Borosjenőről—Csermőre és vissza

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Arad indul	6.20 reg.	4.40 d. u.	Csermő indul	4.40 reg.	2.40 d. u.
Borosjenő "	9.20 d. e.	7.25 este	Borosjenő érkezik	5.30 "	3.40 "
Csermő érkezik	10.10 "	8.20 "	Arad "	8. — "	6.45 este

Aradról—Gurahonczra és vissza.

Állomások	Szem. v.	Vegy. v.	Állomások	Szem. v.	Vegy. v.
Bpest máv. ind.	8.10 d. e.	9.30 este	Gurahoncz indul	4.00 reg.	2.00 d. u.
Arad "	4.40 d. u.	6.20 reg.	Almás-Alcsil "	4.18 "	2.19 "
Ótvénes "	5.00 "	6.41 "	Kotsuba "	4.27 "	2.29 "
Zimánd Ujfalu. "	5.11 "	6.49 "	Borossebes-B. "	4.48 "	2.52 "
Uj-Szt-Anna "	5.46 "	7.25 "	Kornye-Berz "	4.59 "	3.06 "
Kerek "	5.55 "	7.33 "	Repszeg "	5.08 "	3.15 "
Világos "	6.10 "	7.49 "	Bokszeg-Beél "	5.20 "	3.28 "
M-Magyarád "	6.18 "	7.58 "	Tamánd "	5.28 "	3.37 "
Pankota "	6.30 "	8.15 "	Borosjenő "	5.45 "	3.57 "
T-Kurtakér "	6.53 este	8.39 d. e.	Apatelek "	5.56 "	4.10 "
Apatelek "	7.08 "	8.54 "	T-Kurtakér "	6.11 "	4.30 "
Borosjenő "	7.16 "	9.07 "	Pankota "	6.37 "	5.01 "
Tamánd "	7.33 "	9.23 "	M-Magyarád "	6.44 "	5.08 "
Bokszeg-Beél "	7.43 "	9.33 "	Világos "	6.52 "	5.17 "
Repszeg "	7.55 "	9.45 "	Kerek "	7.06 "	5.35 "
Kornye-Berza "	8.04 "	9.54 "	Uj-Szt-Anna "	7.20 "	5.55 "
Boros-B. "	8.17 "	10.12 "	Zimánd "	7.39 "	6.18 "
Kotsuba "	8.35 "	10.30 "	Ótvénes "	7.45 "	6.26 "
Almás-Alcsil "	8.46 "	10.43 "	Arad érk.	8.00 "	6.45 este
Gurahoncz érk.	9.08 "	11.00 "	Budapest "	1.20 d. u.	5.50 reg.

Aradról Nagyváradra és vissza.

Állomások	Személy-vonat	Állomások	Személy-vonat
Arad indul	5.30 reg.	Nagyvárad indul	10.08 d. e.
Kurtics "	5.57 "	Ósi "	10.19 "
Békés-Csaba "	7.22 "	Less "	10.38 "
Gyula "	7.44 "	Cséffa "	10.54 "
Sarkad "	8.04 "	Szalonta "	11.19 "
Szalonta "	8.40 "	Sarkad "	11.53 "
Cséffa "	8.59 "	Gyula "	12.18 d. u.
Less "	9.17 "	Békés-Csaba "	2.13 "
Ósi "	9.35 "	Kurtics "	3.18 "
Nagyvárad érkezik	9.46 "	Arad érkezik	3.45 "

Aradról—Szegedre és vissza.

Állomások	Szem. v.	Vegy. v.	Teherv. v. sz. sz.	Állomások	Teherv. sz. sz.	Vegy. v.	Személy-vonat
Arad ind.	5.01 reg.	4.30 d. u.	6.10 reg.	Bécs á. v. t. ind.	9.00 este.	9.15 d. e.	11.00 é
Szt-Tamás "	5.24 "	4.26 "	6.37 "	Budapest ávt.	2.35 "	6.30 este	8.25 re
Pécska "	5.41 "	4.45 "	7.03 "	Szabadka "	2.35 "	—	9.51 d.
Battonya "	6.10 "	5.15 "	7.38 "	Szeged "	6.10 "	3.07 reg.	2.42 d.
Tompa "	6.20 "	5.26 "	7.53 "	Szőreg "	6.25 "	3.25 "	3.00 "
Pereg "	6.29 "	5.36 "	8.05 "	Deszk "	6.39 "	3.40 "	3.12 "
M-hegyes "	6.43 "	6.00 "	8.43 r.	K-Zombor "	7.12 "	4.10 "	3.40 "
Cs-Palota "	7.15 "	6.21 "	9.08 "	Makó "	7.28 "	4.53 "	4.00 "
Nagylak "	7.32 "	6.42 este	9.30 "	Apátfalva "	8.16 "	5.16 "	4.25 "
Apátfalva "	7.54 "	7.04 "	9.57 "	Nagylak "	8.44 "	5.40 "	4.51 "
Makó "	8.21 "	7.40 "	10.43 "	Cs-Palota "	9.03 "	5.58 "	5.10 "
K-Zombor "	8.38 "	8.02 "	11.00 "	M-hegyes "	9.26 "	6.44 "	5.51 "
Deszk "	9.02 "	8.30 "	11.27 "	Pereg "	—	6.59 "	6.08 "
Szőreg "	9.17 "	8.47 "	11.46 "	Tompa "	—	7.10 "	6.18 "
Szeged érk.	9.30 "	9.00 "	12.00 "	Battonya "	—	7.32 "	6.32 "
Szabadka "	1.20 "	—	6.00 "	Pécska "	—	8.00 "	7.00 "
Budapest ávt.	1.20 "	8.15 reg.	8.50 "	Szt-Tamás "	—	8.16 "	7.17 "
Bécs ny.p.u.	7.05 reg.	2.45/8.15 d. u.	6.35 "	Arad érk.	—	8.40 "	7.40 "

Mezőhegyesről—Kétegyháza és vissza

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Mezőhegyes indul	8.40 reg.	6.35 este	Budapest indul	9.30 este	8.10 reg.
Kamarásmajor "	8.52 "	6.47 "	Kétegyháza "	4.41 reg.	3.00 d. u.
Nesze "	9.00 "	6.57 "	Bánkut "	5.02 "	3.21 "
Kovácskő "	9.17 "	7.15 "	M-Bodzás "	5.18 "	3.40 "
Bánhegyes "	9.40 "	7.38 "	Bánhegyes "	5.37 "	4.02 "
M-Bodzás "	10.02 "	8.00 "	Kovácskő "	5.58 "	4.25 "
Bánkut "	10.17 "	8.16 "	Nesze "	6.10 "	4.39 "
Kétegyháza érkezik	10.37 "	8.35 "	Kamarásmajor "	6.18 "	4.48 "
Budapest m. á. v. "	7.25 d. u.	5.50 reg.	Mezőhegyes érkezik	6.30 "	5.00 "

Uj-Szt-Annáról—Kétegyháza és vissza

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Uj-Szt-Anna indul	8. — d. e.	6.10 este	Budapest máv. indul	9.30 este	8.10 reg.
Simánd "	8.31 "	6.39 "	Kétegyháza "	4.40 reg.	3.05 d. u.
Kisjenő-Erdőhegy "	9.06 "	7.12 "	Elek "	4.56 "	3.24 "
Székudvar "	9.22 "	7.28 "	Ottlaka "	5.07 "	3.36 "
Sikló "	9.37 "	7.39 "	Sikló "	5.20 "	3.49 "
Ottlaka "	9.51 "	7.51 "	Székudvar "	5.35 "	4.04 "
Elek "	10.07 "	8.07 "	Kisjenő-Erdőhegy "	6.02 "	4.23 "
Kétegyháza érkezik	10.20 "	8.22 "	Simánd "	6.28 "	4.52 "
Budapest m. á. v. "	7.25 este	5.50 reg.	Uj-Szt-Anna érkezik	6.55 "	5.20 "

Aradról Temesvárra és vissza.

Állomások	Személy-vonat	Vegyes-vonat	Vegyes-vonat	Állomások	Személy-vonat	Vegyes-vonat	Vegyes-vonat
Arad indul	5.58 e.	6.15 reg.	11.30 d. e.	Temesvár in.	8.00 r.	1.11 d. u.	8.15 este
Uj-Arad "	6.09 "	6.43 "	11.54 "	Orczifalva "	8.45 "	2.16 "	9.21 "
Németság "	6.27 "	7.05 "	12.19 d. u.	Vinga "	9.02 "	2.46 "	9.48 "
Vinga "	6.46 "	7.32 "	12.47 "	Németság "	9.17 "	3.01 "	10.07 "
Orczifalva "	6.58 "	7.48 "	1.04 "	Uj-Arad "	9.34 "	3.33 "	10.39 "
Temesvár ér.	7.39 "	8.42 "	2.04 "	Arad érk.	9.44 "	3.51 "	10.53 "

HIRDETMENY.

Weisz Dávid magánzálogüzletében 1889. évi október hó 15-én megtartott árverésen befolyt feleslegekből még a következő összegek tartatnak nyilván Arad sz. kir. város pénztárában:

Zalog bárcza szám	összeg	Zalog bárcza szám	összeg	Zalog bárcza szám	összeg	Zalog bárcza szám	összeg	Zalog bárcza szám	összeg	Zalog bárcza szám	összeg
14293	03	22477	07	62699	18	77484	14	81045	17	83066	76
15517	08	27545	03	62950	79	78648	19	81051	17	83101	2 20
16062	32	27814	98	63066	45	79575	22	81067	28	83251	21
17366	30	27830	25	65581	35	79642	27	21124	60	83460	1 95
19767	1 38	27894	33	65864	47	79668	38	81312	1 74	83593	49
20114	18	27898	10	66074	35	79685	30	81344	58	83506	32
21070	21	27522	37	66075	38	78691	30	81351	22	83529	47
21382	10	27924	03	66171	02	79693	42	81376	40	83616	48
21417	10	27970	17	67276	84	79717	09	81507	61	83635	08
21509	50	27973	63	67375	52	79808	02	81534	60	—	—
21875	05	28014	42	71519	92	79812	22	81578	38	—	—
21968	52	28048	13	71776	30	79826	64	81619	42	—	—
23329	08	28062	27	72074	34	79837	42	81627	28	—	—
23413	06	28081	67	72478	37	79862	34	81707	03	—	—
23442	20	28141	03	13769	12	80065	18	81716	22	—	—
23757	27	28191	50	74133	22	80092	52	81788	68	—	—
24026	23	28281	32	74174	12	80142	67	81971	78	—	—
24164	34	28386	08	74324	52	80172	02	82036	74	—	—
24371	25	28504	48	74454	33	80198	02	82053	22	—	—
24555	27	28638	20	74776	02	80238	15	82101	07	—	—
25166	23	28656	20	74 31	03	80251	37	82114	96	—	—
25332	49	28865	23	75082	47	80322	1 78	82138	43	—	—
25416	30	41591	14	75256	24	80438	47	82211	24	—	—
25761	21	47765	18	75513	07	80584	14	82368	04	—	—
26112	1 17	50028	04	75678	17	80647	22	82421	57	—	—
26163	03	50578	41	75716	04	80683	31	82430	32	—	—
26191	32	53667	89	75827	26	80699	39	82436	44	—	—
26363	12	53953	34	75946	32	80790	42	82456	42	—	—
26363	27	54211	1 11	76285	01	80795	46	82475	57	—	—
26359	08	54298	29	76286	16	80798	35	82572	83	—	—
26388	27	54558	43	76362	03	80896	14	82597	03	—	—
26402	03	57147	13	76552	01	80939	22	82668	03	—	—
26570	12	58628	03	76665	04	80987	24	92688	37	—	—
26827	4 11	58671	38	76935	1 16	81002	34	82793	22	—	—
27406	43	61596	29	77172	01	81013	1 07	82892	26	—	—
27435	02	62240	35	77535	17	81031	78	83029	42	—	—
27448	03	62627	34	77299	42	81041	50	83051	05	—	—

Miről az illetők arról értesíttetnek, miszerint a felesleg felvétele végett alulírott hivatalnál annál is inkább jelentkezzenek f. évi november hó 20-ig, mert különben fent kitüntett összegek mint elévültek a várcsi ipariskola-alap javára fognak fordítottatni.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatala 1892. november 3-án.

Sarlot Domokos, főkapitány.

Hirdetmény.

A városunkban fellépett cholera járvány megszűntnek nyilvánítván, a f. évi 13917. sz. a. kiadott s hirdetésményileg közzétett tilalom feloldatik és a hirdetményben elősorolt árúk, az ócska rongyok és ócska ágyneműk kivételével a város területéről kivihetők, illetve elszállíthatók. Egyben a házalásra vonatkozó tilalom is feloldatik. Kelt Aradon, 1892. évi november hó 14-én, a város kapitányi hivatala mint I-ső fokú egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

20137 | 1892.

872. 3-3.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszteriumnak 84857/92. sz. a. és a kereskedelemügyi magy. kir. miniszteriumnak 71694/92. sz. a. kelt rendelete értelmében a következők közhierré tetetnek.

Bulgária kormánya a Szerbiában előfordult kolera esetek következtében a Szerb-bolgár határ elzárását rendelte el, Czásibródon kívül, hol már van vesztegzári állomás, csupán a viddini kerületnek egy még később meghatározandó pontja fog a forgalom részére nyitva maradni, hol szintén vesztegzári állomás fog felállítani.

Egyidejűleg egyrészt járványmentes, másrészt járvány lepte országokból érkező utasok és árúk a következő rendszabályoknak vannak alávetve.

1. Járványlepte helyekről érkező utasok 11 napi vesztegzárnak vannak alávetve, podgyaszuk gözkemenczében fertőtlenítetik.

2. Romániából érkező utasok 8 napi vesztegzárnak vannak alávetve.

3. Járványlepte városokból és helységekbelől származó árúk 20 napi vesztegzár után szolgáltatnak ki; fertőtlenítésük darabonként és az

egészségügyi hatóság utasításai szerint ejtetik meg.

4. Árúk, melyek ily városokból és helységekbelől származnak, melyek maguk ugyan járványmentesek, de járványlepte államokban fészkenek, valamint járványmentes államokból származó oly árúk, melyek utközben járványlepre államokon haladnak át, 11 napi vesztegzárnak vannak alávetve, kiszolgáltatásuk előtt csupán azok göngyölete fertőtlenítetik. (Ezen árúkat bizonyítványnak kell kísérnie, mely a származási hely egészségügyi állapotát az áru feladása időpontjában igazolja.)

5. Járványmentes államokból (mint Angolországból, Olaszországból stb.) közvetlenül érkező árúk vesztegzár és fertőtlenítés nélkül adatkak ki.

6. Járványlepte államokból érkező utasok és árúk csupán Burgász, Várna, Lom és Ruszcuk kikötőin; valamint a Czásibródi vesztegzári állomáson léphetnek Bulgáriába.

7. Pénzküldeményeken kívül mindennemű postacsomag bevitele Bulgáriába tilos.

8. A következő cikkek és tárgyakat Bulgáriába bevinni nem szabad, u. m. a) Fehérnemű és ágynemű, mint kereskedelmi cikket. (Használt és nem használt fehér- és ágynemű, mint utipodgyász fertőtlenítésnek van alávetve.)

b) Használt ruhákat, rongyokat és mindennemű szövet hulladékokat, ócska vászonzól való árumintákat, használt zsákokat, köteleket és ócska papír hulladékokat.

c) Nyers bőrt, szörmeárúkat és az azokból készült árúkat (akár használtak, akár nem, valamint az utasok által viselteteket sem) holtyogókat, friss vagy szárított beleket, mosatlan gyapjút és vattát.

d) Tejnémeteket, mint tejet, vaját, sajtot és tejfölt (krémet, kaimakot) makaronit és süteményt.

e) Mindennemű friss gyümölcset kivéve citromot és narancsot.

f) Friss sózott és füstölt halakat, szardínákat, konzerveket és kaviárt.

g) Friss, sózott vagy füstölt husfélleket, sonkát, kolbászt és hurkát.

Nyomtatott az „Aradi nyomdatársaság” könyvnyomdájában.

h) Olajat tömlőkben.

i) Marha, tevé és lószórt (kivéve a festett lószórból készült szitaszövetet) disznósértét, mindennemű tollat (azokat sem melyek bármely cikkek díszítésére szolgálnak).

j) Ásványvizeket.

Arad, 1892. november 11.

A városi tanács.

10029 | 892.

3-3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur 81262 | 892. kelt körrendeletével a cs. és kir. belügyminiszter ur f. hó 15-én 41567. sz. a. kelt átirata nyomán tudomásvétel végett közhierré teszi, hogy a cholera mentes vidékről Szerbiába utazók az osztrák-magyar monarchiából érkező utasok ellen különben kiszabott 3 napi vesztegzár alól csak úgy lesznek felmentve, ha rendőrségi (hatósági) bizonyítvánnyal tanúsítják, hogy ideérkeztek alatt 6 napig csakis cholera mentes helyeken tartózkodtak.

Arad, 1892. október 22.

A városi tanács.

20062 | 892.

3-3

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszter ur az 85785 | 892. sz. a. kiadott körrendelete nyomán ezennel közhierré tetetik, hogy a szerb kormány tekintettel a cholera terjedésére a következő árúk bevitelét Szerbiába megtiltotta:

a) Használt és mosatlan ágú és fehérnemű mint kereskedelmi cikkek,

b) ócska ruha, mindennemű rongy és szövet hulladék, ócska papír,

c) bőrok és bőrből készült bélések, továbbá az ebből készült tárgyak, bármilyen legyen is azok természete és alakja;

d) nyers, mosott és mosatlan gyapju, marha ló és kecskeszór, disznósérte, kender, pamut és toll;

e) nyers, szárított és sózott belek és holtyagok, valamint az állati nyers termények és hulladékok;

f) kaviár, friss, sózott, szárított és elkészített halak;

g) a felsorolt cikkek bármelyikének árumintái.

A kereskedelemügyi miniszter ur folyó évi ad 72153. sz. a. kelt rendeletével az összes vasúti és hálózasi vállalatokat megfelelően utasította.

Arad, 1892. évi november hó 15-én.

A városi tanács.

19896 | 1892. sz.

Hirdetmény.

Az 1893. évi egyenes adó kivétési munkálatok a nm. m. ki. pénzügyminiszterium 73094/892 sz. rendelete nyomán foganatba veendő lévén, felhívjuk Arad sz. kir. város lakosságát, hogy az adóköteles személyek és tárgyak összeírására kiküldött hatósági közegek kérdéseire legjobb tudomása szerint feleljen, mert ki az összeíró közegeket valóán bemondásokkal tévutra vezetni vagy munkájokban bármi módon akadályozza, az 1883. évi XLIV. tcz. 10. §-a értelmében 1-50 firtig terjedhető bírsággal lesz sújtandó.

Felhívjuk továbbá a város közönségét, hogy az 1893. évi házbéradó kivetésének alapjául szolgáló házbérvallomási iveket az állami és községi adómentes lakrészek külön feltüntetésével és az adómentességi engedély számának jelzésével legkésőbb folyó november hó 30-ig a városi adóügyosztályban a saját érdekében annál inkább is beadja, mert azon házra, melyre vallomás nem adatott be, a házbéradó nemcsak hivatalból beszerzett adatok alapján fog kivettetni, hanem az adatok helyszíni beszerzésének költségén kívül 50 firtig terjedhető bírsággal is büntetendő azon háztulajdonos, ki vallomást nem ad, vagy ki a vallomásba a bérösszeget hamisan, vagy akkor írta be, amikor a vallomás a lakók által már aláíratott.

A büntetés a lakóra is alkalmazandó, ha hamis vallomást ír alá és ha az aláírástól számított 8 nap alatt a valóságos bérösszeget be nem mondja.

Arad, 1892. november hó 11-én.

865 3-3

A városi tanács.

Csiky Gergely emlékezete.

Szavaltá: Somló Sándor

a „Kölcsey-egylet“ Csiky-ünnepén Aradon
1892. november 17-én.

Mindennek el kell múlni itt e földön,
Mindennek el kell egyszer vesznie;
Bármily nemes sors, mit itt lenn betöltsön,
Nem hathat a lét nagy törvényire;
Az élet árja, zajlik mindörökkön,
Hab habra kél s leszáll a mélyire
S mi — csak itt állunk újra könybe, gyászba,
Mindentől el kell válnunk mindhiába. —

Te is meghaltál, te hatalmas ember,
Ki annyit kaptál alkotó erőt
Az alkotótól, hogy veled teremtsen
Egész világot, embert, húst-velőt,
Miben az élet vére-láza verjen:
A küzdő embert és az elesőt . . .
S im elbukál, te alkotó, te mester,
Magad játszád ezt zokogó szivekben.

Ha volt erőd oh annyi balga hősnek
Küzdelmét, estét végig játszani,
A szenvedélyt, vágyat, mik égre törnek,
Végig dobogni s izzó habjai
Nem törhették meg alkotó erődöt;
Korán hogy tudtál sirba szállani,
Hogy engedted, hogy más végezze drámád,
Szolgád: a végzet — s te teremtő játszád.

Vagy tényleg játszol — nem, oh a szemekben
Minden csepp viz szomorú tagadás;
Nem az a csepp ez, összemérhetetlen, —
Mit oda csaltál egy-egy felvonás
Végén egy édes-fájó jelenetben;
Akkor csak sírtunk, ez a könnyű más . . .
Most siratunk s te meg nem látod többé:
Hogy megríkattál szerző! — mindörökké . . .

Te is meghaltál, oh te arany ember,
Te csupa jószág, tiszta szeretet;
Fenn a magasban is a jó, önzetlen,
Oroszlánfejű nyájas, szép ö r e g,
Jóságod azzá tett; feledhetetlen
Maradsz nekünk testet nyert szeretet;
Mi drágább itten aranynál, ezüstnél:
Szerettünk téged, mert te is szerettél . . .

Bübbajos álmok szebb világa: színpad,
Hol álommá lesz a sivár való,
S a tündéralom az egekbe ringat,
Földünk felejtjük s a szív, a bohó,
Valónak látja legszebb álmainkat . . .
Az élet mása, csak illuzió . . .
A te halottad s a sok szép álomban
E bús valóra szívünk sajgva dobban.

Rövid a pálya élén Jóslatával,
Mely öntudatra kelti mesterét,
Jövőt jelöl ki a bő tapsok által
S mit biztató szó maga sem remélt,
Hosszú sor jön rá győztes Jánuszával . . .
Mutatva éltünk vig s komoly felét;
Mily tarka népség tarka egyvelegben,
Itt a szem sirján, ott az ajk nevéssen.

Félszeg Mukányi s hóbortos csapatja
Hangos kacaj közt a színpadra lép,
Ráismerünk a furcsa alakokra,
Ez az, ezt láttam, vélem is beszélt;
Ki bele r a fel a tarka sorba
Kögen esz gó, Jó Fülöp nevét;
ly nem di ét is közibük avatta,
z ujság inge ó-világ kacajja. —
n Bánk bán is,

jön, egy háznép utánok,
ijal az élettusát;
k, a vlg „proletárok“,
a nyomorúság“,
med hej a „szép leányok“,
: üdvöt itt mi ad . . .

„Aradi Közlöny“ 264-11

S míg a jelenkor habjain himbálgat,
A nevető szem sokszor könybe lábbad. —

Máskor sötétebb akkordokra vette
A jámbust öltő szárnyas dallamot,
S Sophokles édes, lágyzenéjü nyelve
Varázsszal tölti be a színpadot:
Szép Antigonét nézik: mint vezette
Koldus vak atyját, míg haza jutott,
S hallják Elektrát s késő ezredévek
Tapsolnak az ókor Sophoklesének.

Hős „Spartacus“ jön, a hódító szolga,
Szép Fláviánál télenül eped,
Mig gyáván szúrja őt le nő gyilokja,
Ki el nem türi, hogy szolgát szeret;
Jön a „Vasember“ s bőszen eltiporja
Családját s a két szerető szívet —
S ah aztán — őt is, őt is összetörte
Kegyetlen sorsa, eltűnt mindörökre.

Hát minden elmúl, minden itt csak álom,
Hírnév, dicsőség, égi gyönyörök;
Belém van oltva: a nagyot sovárgom
S fel a magasba hasztalan török;
Minden mulandó ezen a világon,
Csak az enyészet volna az örök
Való, — egyetlen szomorú valóság,
Hogy álmaink csak szívünk marczangolják.

Nem és nem úgy van: a szívünk kiáltja,
Eldobnók akkor ezt az életet;
Te sem haltál meg színpadunk királya;
Az a kacaj, mi néződtől eredt,
Az a köny, mit te csaltál pillájára,
Az is örök lesz, álom nem lehet,
S bár régi évek régi hantja főd bé,
Könyben, kacajban élni fogsz örökké. —

Pekry Károly.

Megnyitó beszéd.

A Csiky-ünnepélyen elmondotta: Parecz István városi tanácsnok.

Mélyen tisztelt közönség!

Keveseknek adja meg a sors azt az előnyt, azt a dicsőséget, hogy egy-egy ország népének a hivatás és foglalkozás temérdek különféleségével alakult tömegéből kiváljanak. Nehezen történik ez különösen ma már, midőn a műveltségnek mindjobban való általánosodása mellett a közönséges is túlszárnyalja azt, amit ez előtt nem is sok idővel még szokatlannak rendkívülinek tarthatánk.

És ha látjuk, hogy azok közül a kevesek közül, akik tehetségüknél fogva nagyobb szabású működésre nyitottak maguknak tért, egyik-másik kидől a sorból, mielőtt hivatását teljesen betölthetné: sajgó szomorúság támad mindazok szívében, akik nemzetük előhaladása iránt lelkesedést táplálnak.

Egy éve lesz most, hogy Csiky Gergely halálának híre végigfutott az országon. Váratlanul jött és annál fájdalmasabb volt a veszteség, mely az ő elhunytával nemzeti irodalmunkat érte.

Miért is hogy oly korán kellett letűnnie a térről, a hol oly sok jót végezett: miért is hogy ki kellett szakadnia annak a magas szöveg hivatásnak a köréből, a melyben ő reá még oly sok és nagy teendő várt?

Szinte azt kellene ily eset láttán hinnünk, hogy az a magasabb hatalom, mely az emberiség sorsának intézője — csak úgy vaktában, szeszélyből bánik el egyesek életével. — Oda dobja az enyészetnek azt, akinek közérdekű hivatásánál fogva még sokáig kellett volna élnie; s aztán megéri, hogy temérdeken maradjanak

Már na, akiknek élete csupa hitványság vagy hogy az ünnep-közjóra nézve.

aznak az emlékez a nagy küzdelem, melyet az kesülni a művészet-elhaladásáért kell vivnunk, lé-

pésről-lépésre eléri a győzedelmet, bár sokszor a legjobbakat kelljen idő előtt elveszitenünk.

Miből is áll hát az a küzdelem, mely kezdetét vette attól a pillanattól, midőn az első társaság megalakult, s amely nem fog véget érni, míg csak ember lesz e földön? Miből áll; miből támad, mily tényezők közreműködésével fejlődik ki az az előrehaladás, melytől az emberiségnek általában és szűkebb körben egyes nemzeteknek a boleogulása függ?

Vajjon azoknak van-e igazuk, akik egyedül az anyagiak terén elért eredményektől remélnék mindent? Vagy inkább azoknak, akik hirdetik, hogy kifejlődött szellemi élet nélkül az anyagi haladásban nincs maradandó siker.

Oh igen, azoknak van igazuk, akik a szellemi hatalom túlsúlyra emelése mellett szállnak síkra; akik azt akarják, hogy az emberek nemcsak megéljenek, hanem helyesen gondolkodni is tudjanak.

S a történelem megtanít minket arra, hogy abban, amit az emberiség eddig elérhetett; legtöbb részük van azoknak, kik a szellemi felvilágosodás szövetnekét lobogtatták kezükben.

Különösen hazánkban, ahol az állami és társadalmi életnek oly nagy átalakulásokon kellett átmennie; ki volna elég hálntlan elfelejtkezni azokról az örökre megmaradó érdemeiről, melyeket az irodalom munkásai szereztek maguknak; s ki vonná kétségbe, hogy nekik ma s a jövőben is mily nagy a hivatásuk, mindannak megérlelése és kiküzdése körül, amit nemzeti életünk biztosítása követel.

Csiky Gergelynek neve nem muló betűkkel van feljegyezve nemzeti irodalmunk jelesei között. Új iránynak volt ő nagytehetségű úttörője a színműirodalom terén.

Téved, ki azt hiszi, hogy a színház mamár csak a mulatás csarnoka s a színműíró eleget tesz feladatának, ha darabjaival a nézőknek egy-két élvezetes órát szerez. Nem. A színpad, ha csak azon a léhaság teljesen erőt nem vesz — ma is iskolája az életnek.

Csiky Gergely tolla nem szolgálta a léhaságot. Ő előtte magas cél lebegett; társadalmi életünk fejlődésének helyes irányba terelése. Ezért tárta ő fel a különféle társadalmi körök jó és rossz oldalait, hibáit és erényeit. — Azt akarta elérni, hogy lássák oly élénken, oly hatásosan, amiként ez csak a színpadon lehet, mi a nevetséges, mi a kárhozatos a mi szokásainkban, törekvéseinkben. — Hogy lássák, mit kelljen még megteremtenünk, mit kelljen megszüntetnünk, ha társadalmunkat a nyugateurópai civilizáció körében méltó helyre akarjuk beilleszteni.

És lám ha áll az, hogy ma már nem az állami élet teremti meg a társadalmi alakulásokat; hanem ellenkezőleg a társadalmi viszonyok adják meg mindjobban az irányt, melyet az állami ügyek intézésében követni kell: ki tagadhatná, hogy a társadalom hivatott szellemi munkása egy jó író nem tesz csak oly jó szolgálókat hazánkban, mint azok, akiket a politikai szereplés állit előtérbe.

De hát mindez csak úgy mondván van, mert nálunk az irodalom legjelesebbjei nem foglalhatnak helyet, hacsak kivételesen nem közéletünk legelső soraiban ott hol az anyagi sikert is bőven osztogatják. Megvan ez másutt nagyobb, hatalmasabb nemzeteknél, amelyek teljesen átértik, hogy mit kell köszönniök az előrehaladás útján azoknak, akik képesek szép és egészséges eszméket teremteni meg a tömeg szellemi világában.

Rajtunk ez a példa még nem fog.

De hagyjuk ezt ma. Ezzel az alkalommal ne töltsé el egyéb lelkünket, mint a visszaemlékezés azokra a nagy sikerekre, melyeket Csiky Gergely irodalmi működésével elért. Hiszen oly jól esik s annyira helyén van ez a visszaemlé-

potaink romlásnak indultak (mi ellen már Szigligeti is szót emelt a Fény árnyai-ban és a Fenn az ernyő nincsen k a s, című vigjátékával). A műveltség örve alatt befészkelődött a nagyzás, az élvhajhászat, a könnyű élet kedvelése s mi ebből ered az iparlovaglás, kalandor-szellem, egy szóval a proletarismus. — A régi táblabíró egykoron zsirjába fult, az újabb aera földbirto-kosa, eltékozolván vagyonát, protekciót keres, álláshoz jut, melyet méltatlanul tölt be, vagy minden jobb reménye hiúsultán, felveszi a proletárság köntösét.

Ily bűnökben senyved azon újabb magyar társadalom, melynek költő-philolophusa immár Csiky lett. Sokan jogosulatlanul tartják a sötét alapszint, melylyel még itt-ott kitörőjó-kedve sem békíthet meg, és mégis — ki ne találna sok igazat a romlot lelkű Zá-tonyi Bencze (Proletárok) szavaiban: „Pén-zért, pénzért! ez az örökös szemrehányás! De hát kinek a bűne az? Tehetek én arról, hogy az élet igényekkel áll elém, melyeket csak pénzzel lehet ki-elégíteni? En teremtettem a társadalmat, én alkottam meg viszonyait? Más gyermek még apja térdein lovagol, mikor én már tüzes pa-rípámon nyargaltam apám rétjein, erdeiben és tudtam, hogy az a paripa még nincs kifizetve és hogy az a rét, erdő, rég a hitelezőké. De láttam, hogy úgy is lehet élni és az eladósodott erdőnek még a levelei is azt zizegték fü-leimbe, hogy a született urnak, úri módon kell élni. — Azt tudtam, hogy van nevem és czimerem és hogy annak meg kell felelnem, de arra senki sem tanított ho-gyan szerezzek rá eszközöket. Meg van, meg kell lenni, rangom követeli, megkívánják tőlem, vagy azt mondják, komisz ember vagyok. Megszoktam a fényt és kényelmet; szükségeremé vált épen úgy, mint a levegő; és ha a fojtogatott embernek joga van megharapni a kezét, mely terkát szorítja: mért ne lett volna jogom megvetni azt a társadalmat a maga közönséges fogal-maival, mely csak követelt, de nem adott, igényeket támasz-tott, de nem elégített ki?”

Későbbi komoly színműveiben enyhíti szí-goru ítéletét társadalmi viszonyainkról, vagy a sötét felfogást a humoros váltja fel. (Czitra nyomorúság). Drámai motívumaiban meglehe-tős változatos; Sparta cusa-nak pl. vagy a Vasember-nek tragikuma egyéni, míg Norá-ban és a Sötét pont-ban a viszo-nyok dāmonikus alakulása okozza a nagy ka-tasztrófákat. Ferde nevelés, heves vérmérsék-let, balul értelmezett maximák, fonák életel-vek visznek legtöbbszörte egyént és családot meg hasonlításra, melynek következménye a bu-kás, a minden egyentétet kiegyenlítő halál.

Fel-feltárja az élet és szív sötét örvé-nyeit: — egy pillantás a sötét mélységbe és műzsája egy mély gyászba borult hölgy alak-ját ölti, fűrkésző néma tekintettel, a szájalom és részvét megindító vonásaival. De lassacskán a mély bánat redői elsimulnak, az arc kiderül, s hol imént a fájdalom honolt, az öröm hajnalpirja tör elő. A szem tüzeben paj-zán életkedv sugárzik, a kebel megnyílása a szív mélyéből fakadt hangos kacaj.

Új világba léptünk. Az élet többé nem sivár, hanem mulattató, az emberek nem rossz-szak, csak furcsák. Döreségük véghetetlen sok és — csodálatos! — a kárpitos, selyembuto-ros szalonokban, a parvenük fényes kastélyai-ban, a bürokratizmus légkörében a bohóság virága jobban díszlik, mint alant a műhely kérges tenyerű brambaraszai s a lebu-j széles kedvű törzsvendégei közt.

Egy kis rang- és cím-kórság, szájhöskö-dés és dicsekvés, önhittségbe átmenő önérze-tesség, képzelgés és szószátyárkodás, mindenbe avatkozás és túlzott phlegma, ártatlan csel-szövés és tudálékosság képezi az erkölcsi be-tegek ezen sokadalmában a legelterjedtebb járványt. — Csiky diadallal lépked pácziensei közt, kedve frissesége ragadja, humora ki-csordul, kedélye, gazdagsága az élet üdeségé-vel zománcozza be alakjait.

A vigjáték terén legotthonosabb költőnk. Mindene megvan, mi a vigjátékíró leglénye-gesebb kelléke: kifogyhatatlan lelemény, me-legen érző szív, szerencsés érzék és éles meg-figyelő szem.

Ily tulajdonokkal lévén gazdagon meg-áldva, nem él vissza természetének jeles ado-mányival, a geniének gyakran sajátos köny-nyűsége sem elhamarkodásra, sem pongyola-ságra nem csábítja. Ismeri a műfaj természe-tét. Az alsó vigjáték vagy bohózat körében szabadabban csapong; midőn feljebb tör, mü-gonddal dolgozik s a jellemzés finom árnya-lására nagy súlyt fektet. Nem is szólva az ellenállhatatlan, A nagyra ter-met, Mukányi, Buborékok élesen ki-domborodó, jellemzetes alakjairól, elég a Nagy mamát említenem. A szeretet és jókedv sugárta ezt a darabot és a két elem szerencsés vegyülete szüli azt a kimond-hatatlan bájt, mely az egész művön előmlik.

A lelkesedés és bizalom, melylyel a kö-zönség Csiky pályáját eleitől végig kíséri, leginkább drámaírói sikereiből eredt, melyek mintha háttérbe szoritának tevékenységét az irodalom egyéb ágaiban, noha alkotott oly téren is, hol bizvást kiérdemli becsülésünket.

Midőn életkörülményei változásával a fő-városba költözött s csendes, nyugodt családi otthonában fogadta műzsája ihletését, a re-gényt és prózai elbeszélést szeretettel műveli s mint regényíró, tagadhatatlan, kiváló alkot-tott. A drámaíró biztos keze érzik mindenütt; regényei egyes fejezetei felérnek néha a tra-gédia hatásával. Mi a nagyszabású regényírók művészi kedvtelése: — mélyebb lélektani problémák megoldásába nem ereszkedik, de alakjai mindig szorosan körülhatárolt egyéni-ségek. Előtte nyitva áll a szív és elme min-den titka és nem leplezi olvasója előtt sem a lélek titkos rugóit. Tárgyai ugyanazok, me-lyek drámaiban: a társadalmi élet visszassá-gai, a nevelés ferdeségeiből eredő családi meghasonlás (A tlasz család), szenvedé-lyek végzetessége (Az elvált asszony), (Arnold) s az elődíség fertelmei (A z atyafia k.) Kisebb elbeszéléseit főleg az alakok és helyzetek komikuma jellemzi, vala-mennyit az előadás egyszerűsége és élénksége.

Csiky igazi költői természetére vall azon könnyűség, melylyel idegen költők szellemét magába áthasonlítja. A fordítás nem pusztá gépies munka, vagyis több mint egyszer kife-jezett eszmék és érzelmek értelmes ugyan, de hatásban gyöngült reprodukciója. A költő lényéből, mindig átolvad valami a fordító lé-nyébe, a mi ihletté válva, alkotni vágyik s újá teremt, az élet színével látja el, mi der-medten feküdt eszme-világunkon kívül. Így lesz a fordító művészsze, így lett Csiky az azzá, midőn megajándékozta irodalmunkat oly tökéletes Szofoklesz-, Plautus- és Molière-for-dításaival, nem különben zamatos lendületes prózai fordításaival.

Magunk elé varázsolva Csiky Gergely munkásságának ily nagy terjedelmét, sajtó szívvvel kérjük, mit várhattunk volna még, ha az agy szikrája el nem lobban, a szív ve-rése meg nem áll.

Mi haszna! mi haszna!

A szívnek fájdalma, a lélek tépelődése el-költözött vándort azon ismeretlen országból még nem térte meg s veszteségünk sulya alatt egyetlen menedékünk az emlékezés azon időre, midőn még birtuk őt.

Lelki szememmel magam elé idézem ha-talmas alakját. Közöttünk járt; jóság sugár-zott szeméből, szeretetet árasztott mindenfelé, a törekvőknek gyámola, az elhagyottak is-tápjá.

Az egész nemzet birta kincs gyanánt miénk volt legigazabban. E földön született, köztünk nevekedett. Mint a vándor fecske tavasszal fészkehez, meg-megtére hozzánk. Költői dicsősége egy-egy sugara bevilágítja e tájékat s babérai örökségéből jut egy levélke a Kólcsey-egyesületnek is, mely forró kegye-llettel őrzi meg disztagja emlékét. Könnyezve és mégis megnyugvással veszünk búcsut ez emléktől, mely az erény és munka igé-jét hirdesse közöttünk.

Csiky-ünnep a színházban.

Arad, november 17.

Az aradi szintársulat, mint már jeleztük, holnap ünnepli meg diszlebadással színmüro-dalmunk jelesének emlékezetét.

Már napok óta folynak az előkészületek, hogy az ünnepély méltó legyen annak az ünne-peltnek az emlékéhez, a ki annyira tudott lel-kesülni a művészetért, hogy szakított a világ

ódsi eldítéletével, megvált egyházi pályájától s meteoroként tűnt fel a színmüirodalom egén.

Örök hála köteles adójával tartozik a ma-gyar színészet Csiky Gergely emlékének nem csak azért, mert állandó becsü színművekkel gazdagította a mi — bizony szegényes — dráma-irodalmunkat, hanem és főleg azért is, mert életét egészen és osztatlanul a művészetnek szentelte s a színésziskola tanszékéről lehelte a felfogás s az alakítás tantételeit tanítványainak lelkébe.

Csiky tehát nemcsak színműveket alko-tott, de színészeket is nevelt olyanokat, a kik jelentős s komolyan számbavehető alakjai a ma-gyar színpadoknak.

A nagyérdékű színházi-est programja igen figyelemre méltóan van összeállítva.

Elsőnek Somló Sándor, a kiváló költő-színész szavalja el Pekry Károly pályanyertes ódáját: «Csiky Gergely emlékezeté-t», mit a teg-napi ünnepélyen már szavalt s mit jelen mellék-letünk élén egész terjedelmében hozunk.

Azután a tablók látunk Csiky Gergely ismertető alakjaiból, ügyes csoportokban el-rendezve.

Ezek a tablók rendkívüli érdekesek lesznek. Alig van idő, kinek alakjaiból oly jellemzetes csoportokat lehetne összeállítani, mint éppen Csiky alakjaiból.

Több mint husz kabinet-alak tölti meg a színpadot, valamennyi az őt megillető csoport-ban s diszletek közt.

Látni fogjuk Mukányit, Kozák Manót, Mo-solygó Menyhértet, az öreg Csoma Bálintot, Szederváry Kamillát, Antigonét, Gót bácsit a „Jó Fülöp“-ből, Bozóthy Márthát, Erszéni Mik-sát, majd a vas-embert, egyszóval csaknem az összes eredeti típusokat, melyek önmagukban is igen érdekesek. A társulat napok óta csak a tablókkal foglalkozik, hogy azok minél inkább sikerüljenek, kifejezők legyenek s kiérdemeljék a közönség dicséretét.

Majd a allegorikus apothéozis kö-vetkezik.

Végül előadásra kerül A jóslat, Csiky vigjátéka.

Tudvalevőleg ez a darab volt az, melylyel az elhunyt jeles az írói világot s a közönséget is egyszerre meghódította, s melylyel 1875-ben a magyar tudományos akadémia 100 aranyos Teleky-pályadíját megnyerte. A bírálók feltéte-lesen adták ki a pályadíjat, de a közönség osz-tatlan elismeréssel és lelkesedéssel fogadta a ma-gas költsézzel szárnyaló vigjátékot, mely egy-szerre és hatalmasan jelezte, hogy e költői munka szerzőjében oly tehetséggel állunk szem-ben, ki hivatva van drámairodalmunknak új len-dületet adni.

Nagyon szeretnők, ha a Jóslat elseje volna a Csiky-czyklusnak, melyet Arad közönségének rég megígért az igazgatóság s mely, tudja Isten mi okból, mindeddig nem tel-jesedett. Hiszszük azonban, hogy a színház mü-vezetője most már komolyan hozzálát a szép terv megvalósításához s intézkedni fog, hogy a Csiky-czyklus ne csak írott malaszt legyen többé, hanem valóság, minek teljesülését men-től előbb óhajtja Arad összes színházlátogató közönsége.

Ez a legkevesebb, melylyel halánkat, elis-merésünket az elhunyt jeles iránt leróhatjuk.

S nem csalódunk, mikor azt állítjuk, hogy a közönség szives készséggel meg fogja ragadni az alkalmat arra, hogy Csiky legszentiaibb al-kotásait megismerje s a czyklus tartama alatt fokozott előszeretettel látogassa az előadásokat.

Felhívás!

1. Az 1891. évi XIV. t. cz. életbeléptetésére vonatkozó 13228. számú kereskedelemügyi m. kir. ministeri rendelet 19-ik szakasza értelmében közhírré teszem, hogy az **aradi kerületi betegsegélyző pénztár** megalakult, s alapszabályai a Nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. minister urnak folyó évi október 27-én 68779/892. sz. a. kelt intézvényével jóváhagyattak.

2. A pénztár kerületéhez tartoznak: Arad szab. kir. város területe, továbbá az aradi, pécskai, eleki és radni szolgabírói járások összes községei.

3. A pénztár székhelye Arad sz. kir. város. Helyisége az aradcsanádi egyesült vasutak fő-ut 51. sz. alatti palotájában van földszint a bejáratától balra.

4. Ennélfogva az 1891. évi XIV. t. cz. 26. §-a értelmében felhívom mindazon munkaadókat, kik a kerületi betegsegélyző pénztárhoz belépésre kötelezett egyéneket alkalmaznak, hogy azokat a jelen felhívás kitűggesztésétől számítandó 8 nap alatt, valamint a járási szolgabíró hivatalok és községi jegyzőségnél rendelkezésre álló bejelentési lapok útján bejelentsek.

5. A kerületi betegsegélyző pénztárhoz az 1891. évi XIV. t. cz. 2. §-a értelmében belépésre vannak kötelezve; nemre, korra és honpolgárságra való tekintet nélkül minden kereskedői, gyári, bányászati, nagyobb építkezési, vasuti, postai, távirdai, távbeszélői, hajózási, hajóépítési, fuvarozási, raktározási, pinczészeti és kertészeti alkalmazottak, — valamint a bércoksisok, hordárok, — ide értve az 1884. évi XVII. t. cz. 183. §-ának d. és f. pontjai alatt felsorolt vállalatok alkalmazottjait is, — a kik oly fizetéssel vagy bérrel vannak alkalmazva, melynek egy munka napra eső összege 4 forintnál nem magasabb és a kikkel szemben a munkaadó a munkába álláskor világosan ki nem kötötte, hogy az alkalmazás 8 napnál rövidebb időre terjed, valamint azon alkalmazottak, kik azt igazolni nem képesek, hogy a felhívás közrebocsájtása idején, valamely az 1891. évi XIV. t. cz. alapján már működő gyári, vállalati, építési, vagy is oly elismert jellegű betegsegélyző pénztárnak tagjai, melynek alapszabályait a kereskedelemügyi m. kir. Nagyméltóságú miniszterium a jóváhagyási záradékkal ellátta.

6. A munkaadók a hivatolt t. cz. 83. §-a értelmében figyelmeztetnek hogy:

a) 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel sújtatnak azon munkaadók, kik alkalmazottjainak 8 nap alatti bejelentését elmulasztják, vagy azzal késedelmeskednek.

b) 200 frtig terjedhető bírsággal büntetnek azon munkaadók, kik az 1891. évi XIV. t. cz. 22. §-a szerint alkalmazottjaival tiltott szerződést kötnek, vagyis a nála alkalmazott pénztári tagok javára, tudva a ténylegesnél magasabb bért, vagy fizetést számítanak fel.

7. Ezen kerületi betegsegélyző pénztár jóváhagyott alapszabályai értelmében önként belépő tagok lehetnek állami, közigazgatási, városi, bírósági hivatalok, posta és távirda hivatalok, ügy magánintézetek tisztviselői, alkalmazottjai, valamint ezeknek családtagjai, cselédjei és szegődvényesei és végül mindazok kik magukat betegség esetére segélyeztetni, illetve biztosítani óhajtják. Az önként belépő tagok magukat a pénztárnál kész bejelentési lapok útján, már e felhívás közhírré tételének napjától bejelenthetik. — Ugy a kötelezett, valamint az önként jelenkező tagok belépésénél a pénztár beiratási díjat fel nem számít, csupán a tagkönyvecske 2 krnyi kiállítási áratérendő meg.

8. A járulékok fizetésére való kötelezettség a belépésre kötelezett tagoknál ezen felhívás kibocsájtásána napjától számítatik.

9. Az átlagos közönséges napi bérek, melyek a járulékok, táppénzek és temetkezési segélypénzek összegeinek kiszámításánál alapul szolgálnak az 1891. évi XIV. t. cz. 16. §-a értelmében Arad város területére külön és a kerületi pénztárhoz tartozó községekre nézve pedig szintén külön a következőkben állapították meg és pedig:

Arad város területére:

férfiaknál 1 frt 20 kr, nőknél 80 kr, tanoncoknál 50 kr. A kerületi pénztárhoz tartozó községekre nézve pedig: férfiaknál 80 kr, nőknél 50 kr, tanoncoknál 30 kr.

Aradváros területére megállapított és átlagos közönséges napibérek alapján — a heti járulékok a kötelezett tagoknál a következők:

A kerületi pénztár községeire nézve megállapított átlagos napibérek alapján a heti járulékok a biztosításra kötelezett tagoknál a következők:

10. Ezen járulékok pontos befizetéseért a munkaadó szavatol és azokat hetenkint, illetve havonként ő tartozik teljesíteni, még pedig oly képen, hogy a járulékok $\frac{2}{3}$ -ad részét alkalmazottjainak béréből levonhatja, $\frac{1}{3}$ -ad részét azonban sajátjából köteles fedezni. A munkaképtelen beteg tagok a betegség tartama alatt járulékot nem fizetnek.

11. Az önként belépő tagok époly járulékot fizetnek, mint a belépésre kötelezettek.

12. A járulékok befizetése rendszerint hetenként a hét 3 első napján történik, még pedig Arad várost területére, a felhívás 3-ik pontjában körülírt helyen, a pénztár területéhez tartozó többi községekben pedig a községi előjáróságok által megnevezendő bizalmi férfiaknál.

13. A jelentkező tagok beirásával, valamint a járulékok felvételével Knóthy Géza a kerületi betegsegélyző pénztár pénztárnoka és Varjassy Jakab ellenőr vannak megbízva, kik is a befizetéseket a tag könyvecskéiben nyugtázzák, nemkülönben a táppénzek és temetkezési segély összegek kifizetését, az igazgatósági elnök és pénztári főorvos kiutalványozására együttesen eszközlik.

14. A pénztár, beteg tagjainak a következő segélyt köteles nyújtani és pedig:

a) ingyen orvosi segélyt, mely azonban egyfolytában 20 hetet meg nem haladhat, szülés esetén ugyancsak ingyen a szükséges szülészeti támogatást és gyógykezelést;

b) gyógyszereket és a szükséges gyógyászati segédeszközöket, u. m. szemüveg, mankó, sérvkötő stb. 20 héten át szintén ingyen — utóbbiak szükség esetében a beteg tag által 20 héten túl is ingyen használhatók.

c) táppénz azon esetre, ha a betegség keresetképtelenséggel jár és 3 napnál tovább tart és ha a keresetképtelenség elébb véget nem érne, legalább 20 héten át, még pedig a járulékok kiszámításának alapjául vett átlagos közönséges napibérek felével, vagyis

Arad város területén:

férfiakvak napi 60 krt tehát heti 4 frt 20 krt.

nőknek napi 40 krt tehát heti 2 frt 80 krt.

tanoncok és 18 éven alóli munkásoknak napi 25 krt tehát heti 1 frt 75 krt.

A pénztár területéhez tartozó községekre nézve pedig: férfiaknak napi 40 krt tehát heti 2 frt 80 krt, nőknek napi 25 krt tehát heti 1 frt 75 krt, tanoncoknak és 18 éven alóli alkalmazottaknak napi 15 krt tehát heti 1 frt 05 krt.

Járó betegeknek a pénztár táppénzt nem fizet.

d) Gyermekek segélyt, mely a táppénzzel egyenlő összegben jár, azonban csakis a lebetegedés napjától számítandó négy héten át;

e) Halálozás esetében temetkezési segélyt és pedig a járulékok kiszámításának alapjául vett összeg husszoros értékéig.

15. A pénztár beteg tagjai Aradváros területén dr. Leitner Ernő úr orvostudor, városi kerületi orvos, mint kinevezett pénztári főorvosnál Deák Ferencz-utca 33. sz. a. lakásán és pedig a járó betegek naponta délután $\frac{1}{2}$ 3 órától $\frac{1}{2}$ 4 óráig, a fekvő betegek reggeli 8 óráig, és dr. Treitler Andor kórházi orvos urnál a kórházban lévő magánlakásán a járó betegek déluátn 2 órától 3 óráig, a fekvő betegek pedig d. e. 11 óráig jelentendők a — a tagkönyvecske előmutatása mellett, pénztár területéhez tartozó községekben pedig az illető járási orvosok veendőik igénybe.

16. A pénztár a betegeknek szabad tetszésére bizza a gyógyszereket azon gyógytárban készíttetni a honnan azt kapni kívánják, hol is a kiállított vények alapján a gyógyszerek számukra ingyen kiszolgáltatni fognak.

Kelt Aradon, 1892. november hó 9-én.

A főkapitány úr helyett:

Nyáry Béla,
alkapitány.